

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและคุ้มครองการทำงานของคนต่างด้าว หลบหนีเข้าเมือง ตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ

ปัญหาใหญ่ของประเทศไทยในปัจจุบัน คือปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพยายามแก้ไขโดยใช้มาตรการและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวขยายวงกว้างขึ้น ซึ่งจะเกิดผลกระทบทางสังคมและความมั่นคงตามมา จึงจำเป็นต้องศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองเพื่อทำงานของแรงงานต่างด้าว เพื่อหาข้อบกพร่อง เพื่อที่จะได้นำมาใช้เสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองต่อไป

1. มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย

1.1 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

พระราชบัญญัตินี้มีหลักการและสาระสำคัญดังต่อไปนี้ คือ คนต่างด้าว หมายถึงบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หากประสงค์จะเข้ามาราชอาณาจักร จะต้อง มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังสมบูรณ์อยู่ และจะต้องเข้ามาตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ตามกำหนดเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และยังได้ห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ตามมาตรา 12 (3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 4 ได้นิยามความหมาย คำว่า “คนต่างด้าว” หมายถึงบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และคำว่า “คนเข้าเมือง” หมายถึง คนต่างด้าวซึ่งเข้ามา

ในราชอาณาจักร โดยหลักการและเหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้ ก็เพื่อที่จะจัดการและควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวให้ดี และรัดกุมขึ้น โดยกำหนดให้ คนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าเมืองจะต้องเดินทางตามช่องทาง ดำเนินตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลาทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 11

คุณสมบัติของบุคคลต่างชาติที่จะมีสิทธิเข้ามาในราชอาณาจักรได้ จะต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 12 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เข้ามาในราชอาณาจักร

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้ หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกจริต หรือ มีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังไม่ได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีควัคซีน หรือปฏิบัติกรอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นว่านั้น

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัว หรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักร หรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียดำใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณาขเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

วัตถุประสงค์ในการเข้าเมืองของคนต่างด้าว จะต้องเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 34 ดังนี้

มาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ได้บัญญัติว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้จะต้องเข้ามาเพื่อการดังต่อไปนี้

(1) การปฏิบัติหน้าที่ทางทูต หรือกงสุล

(2) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ

(3) การท่องเที่ยว

(4) การเล่นกีฬา

(5) ชุรกิจ

(6) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง

(7) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม

การลงทุน

(8) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร

(9) การเป็นผู้ควบคุมพาหนะ หรือคนประจำพาหนะเข้ามายังสถานีหรือท้องที่ใน

ราชอาณาจักร

(10) การศึกษาหรือดูงาน

(11) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน

(12) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง

(13) การค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ หรือการฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้า หรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร

(14) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ

(15) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ระยะเวลาในการอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร มีกำหนดดังนี้

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 35 ได้บัญญัติไว้ว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 34 อธิปไตยหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆ ก็ได้

ระยะเวลาที่จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้กำหนดดังนี้

(1) ไม่เกินสามสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (4) (8) และ (9)

(2) ไม่เกินเก้าสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (3)

(3) ไม่เกินหนึ่งปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (5) (10) (11) (12) (13) (14) และ (15)

(4) ไม่เกินสองปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (6)

(5) ตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็นสำหรับกรณีตามมาตรา 34 (1) และ (2)

(6) ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พิจารณาเห็นสมควร

สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (7)

ในกรณีที่คนต่างด้าวมีเหตุจำเป็นจะต้องอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาที่กำหนดใน (1) (2) (3) และ (4) ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

การขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปแต่ละครั้งให้คนต่างด้าวยื่นคำขอตามแบบ และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในระหว่างรอฟังคำสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อน

กฎหมายคนเข้าเมือง ได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะสามารถเข้ามาในราชอาณาจักรไทยได้ จะต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 12 และต้องเข้ามาตามช่องทางที่กำหนดไว้ และวัตถุประสงค์ในการเข้าเมืองต้องเพื่อการใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 34 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายคนเข้าเมืองได้ห้ามคนต่างด้าวเข้ามาแย่งอาชีพคนไทย ดังเช่น มาตรา 12(3) ซึ่งบัญญัติห้ามคนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพเป็นกรรมกร หรือรับจ้างใช้กำลังกาย อีกทั้งเมื่อเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ยังได้บัญญัติว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ถ้ากรณีใดที่กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายนั้น

(2) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลสมควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

1.2 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521

พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวทุกคนที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักร มีข้อยกเว้นเฉพาะบุคคลที่ตามพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นไว้ เช่น บุคคลในคณะทูต บุคคลในคณะกงสุล ผู้แทนของคณะสมาชิกและพนักงานองค์การสหประชาชาติและทบวงชำนาญพิเศษ คนรับใช้ของบุคคลซึ่งกล่าวมาแล้ว รวมทั้งบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงของรัฐบาลไทย ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ภารกิจเพื่อประโยชน์ของการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่นใดที่กำหนดไว้ในราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวนี้ ไม่ได้ระบุประเภทงานที่จะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้ เพียงแต่ระบุความหมายของการทำงานไว้อย่างกว้าง ๆ ตามมาตรา 5 ว่า หมายถึง การทำงานโดยใช้กำลังความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้าง หรือประโยชน์อื่นใด หรือไม่ก็ตาม แต่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ซึ่งมี 39 ประเภท และสำหรับคนต่างด้าวประเภทที่ได้รับการผ่อนผันให้ประกอบอาชีพได้ตามมาตรา 12 นั้นสามารถขออนุญาตทำงานได้เฉพาะงาน 27 ประเภท ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยกำหนด

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 โดยสรุปมีดังนี้

1) คนต่างด้าวทั่วไปจะขออนุญาตทำงานได้ทุกประเภทยกเว้นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 ประเภท ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522

2) คนต่างด้าวสี่ประเภท ตามมาตรา 12 จะขออนุญาตทำงานได้เฉพาะงานที่กำหนดให้คนต่างด้าวบางประเภททำได้รวม 27 ประเภทงาน ตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศไว้

เห็นได้ว่า กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าวมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการทำงานของ คนต่างด้าว ไม่ว่าจะเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายหรือไม่ก็ตาม และจะมีกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง เช่นพระราชกฤษฎีกา และประกาศกระทรวงมหาดไทยกำหนดงานจำกัดอาชีพไว้เฉพาะเท่านั้น

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

ดังนั้น คนต่างด้าวที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ จะต้องมีลักษณะ 2 ประการ คือ ประการแรก ต้องเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งรวมทั้ง บุคคลที่มีสัญชาติของประเทศอื่นและบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกเพิกถอนสัญชาติในภายหลัง และลักษณะประการที่สอง ต้องเป็นบุคคลธรรมดา เพราะพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับกับการทำงานของนิติบุคคล กรณีที่เป็นนิติบุคคลต่างชาตินั้นจะอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งต่างหาก

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

การทำงาน โดยการประกอบอาชีพหรือการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ไม่ว่าจะมีความตอบแทนหรือไม่ ก็อยู่ในความหมายของการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องบัญญัติไว้อย่างกว้าง เพราะข้อเท็จจริงที่ว่า กิจกรรมที่คนต่างด้าวทำนั้นมีผลประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ เป็นข้อเท็จจริงที่ยากต่อการพิสูจน์ กฎหมายจึงได้บัญญัติบทนิยามเพื่อปิดช่องว่างของกฎหมาย การตีความคำว่า “ทำงาน” จะต้องมีลักษณะเป็นการประกอบอาชีพ ถ้ากิจกรรมใดสามารถพิสูจน์ได้ว่า มิได้ทำประจำ เป็นอาชีพ ก็ไม่น่าอยู่ในความหมายของคำว่า “ทำงาน” เช่น นายเอ คนต่างด้าวไม่มีอาชีพ แต่ชอบร้องเพลง คีวันหนึ่งเกิดนึกสนุกจึงได้ขึ้นไปร้องเพลงบนเวที ถ้าทำแค่หนึ่งครั้งหรือสองครั้ง ไม่น่าจะฟังว่าเป็นอาชีพ ถ้าทำเป็นกิจวัตร คือทุก ๆ คีวัน จะไปร้องเพลงที่สถานบันเทิงนี้เป็นประจำก็น่าจะต้องตีความว่าเป็นการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ (วิชัย โภสุวรรณจินดา และชนินาฏ ลีดส์, 2546, หน้า 17)

1.2.1 หลักเกณฑ์การขออนุญาตทำงานในประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 มาตรา 7 บัญญัติว่า ภายใต้อำนาจมาตรา 10 งานใดที่มีได้ห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา 6 คนต่างด้าว จะทำงานได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นเร่งด่วน มีระยะเวลาการทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวนั้นจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

เห็นได้ว่า มาตราดังกล่าว หากคนต่างด้าวประสงค์จะทำงานในประเทศไทย จะต้องได้รับใบอนุญาตทำงานเท่านั้น ยกเว้นเป็นงานจำเป็นเร่งด่วน หากคนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต คนต่างด้าวผู้นั้นมีโทษตามกฎหมาย และผู้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานก็มีโทษตามกฎหมายเช่นเดียวกัน

งานจำเป็นเร่งด่วน ต้องมีลักษณะที่เร่งด่วน คือถ้าไม่ทำแล้วจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ต้องดำเนินการโดยรอไม่ได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากลักษณะงาน และงานนั้นต้องสามารถทำเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน กรณีนี้ คนต่างด้าวต้องยื่นแบบ ตท .11 เมื่อได้ยื่นแบบ ตท. 11 แล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการบันทึกเสนอความเห็นอธิบดีหรือเจ้าพนักงานที่อธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณา ถ้าพิจารณาแล้วไม่อนุญาต เนื่องจากงานนั้นเป็นงานที่ไม่จำเป็นและเร่งด่วน นายทะเบียนจะแจ้งการไม่อนุญาตนั้น และถ้าคนต่างด้าวยังประสงค์จะทำงานนั้น จะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานโดยใช้แบบ ตท.2 ต่อไป

งานต่อไปนี่ กำหนดให้เป็นการทำงานอันจำเป็นเร่งด่วน

1. งานบริหารงานและวิชาการ

- (1) งานประชุม หรือ สัมมนา หรือเยี่ยมชมธุรกิจ
- (2) งานตรวจสอบภายในเป็นครั้งคราว
- (3) งานบรรยายพิเศษ และวิชาการ
- (4) งานอำนวยความสะดวก

2. งานด้านเทคนิค

- (1) งานช่างตรวจสอบติดตามผลและแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค
- (2) งานประชุมเกี่ยวกับการติดตั้งเครื่องจักรและด้านเทคนิค
- (3) งานวิศวกรเครื่องปั้น งานช่างเครื่องปั้น
- (4) งานช่างซ่อมหรือติดตั้งเครื่องจักรกล
- (5) งานช่างเทคนิคด้านปิโตรเลียม
- (6) งานสาธิตและทดสอบเครื่องมือกล
- (7) งานอบรมและสัมมนาทางด้านเทคนิค
- (8) งานถ่ายทำภาพยนตร์

3. งานจัดหางานต่างประเทศ

- (1) งานคัดเลือกคนงาน
- (2) งานทดสอบฝีมือช่าง

4. งานเบ็ดเตล็ด

- (1) งานจัดซื้อสินค้า
- (2) งานประสานงานการท่องเที่ยว
- (3) งานสาธารณกุศลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้าหรือแสวงหากำไรทาง

เศรษฐกิจ

5. งานที่อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายเห็นควรรับแจ้งเป็นกรณีพิเศษ ตามความจำเป็นในขณะนั้น

1.2.2 หลักเกณฑ์การออกไปอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมายไทย พิจารณาหลักเกณฑ์ 4 ประการดังนี้

1) ด้านคุณสมบัติของคนต่างด้าว

คนต่างด้าวที่มีสิทธิได้รับอนุญาตให้ทำงานในราชอาณาจักร ต้องมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนดในประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม และเงื่อนไขของคนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงาน ซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขดังนี้

1.1) มีความรู้และความสามารถในการทำงานตามที่ขออนุญาต

คนต่างด้าว จะต้องมีหลักฐานแสดงด้วยว่า ตนมีความรู้ความสามารถจริงตามที่กล่าวอ้าง โดยการแนบเอกสารรับรองวุฒิการศึกษาที่สูงที่สุด และถ้อยงานที่กล่าวอ้าง "ไม่อยู่ในขอบเขตที่จบการศึกษา เช่น คนต่างด้าวจบการศึกษาได้ปริญญาทางนิเทศศาสตร์ แต่อ้างว่ามีความสามารถพิเศษทางคอมพิวเตอร์ ถ้าไม่มีหลักฐานการฝึกอบรมโดยตรง ย่อมไม่น่าเชื่อถือ แต่ถ้าคนต่างด้าวไม่มีหลักฐานการศึกษาอบรม แต่มีหนังสือรับรองจากนายจ้างคนก่อนว่าคนต่างด้าวนั้นมีความสามารถจริงตามที่กล่าวอ้าง ซึ่งอาจจะเป็นนายจ้างในประเทศไทย หรือต่างประเทศก็ได้ ดังนี้ คณะกรรมการพิจารณาอาจนำคำรับรองนั้นมาประกอบการพิจารณาอนุญาตได้

1.2) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

1.3) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง วัณโรค ในระยะอันตราย โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคจิตยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง หรือโรคพิษสุราเรื้อรัง

1.4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในระยะเวลา 1 ปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาต

2) ด้านประเภทของงาน

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 มาตรา 6 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา 12 งานใดที่ห้ามคนต่างด้าวทำในท้องที่ใด เมื่อใด โดยห้ามเด็ดขาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใด เพียงใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา" และพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ กำหนดประเภทงาน 39 รายการที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ดังนี้

(1) งานกรรมกร ยกเว้นกรรมกรในเรือประมงตาม (2)

งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำตาม(1)ไม่ใช่บังคับแก่คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการจ้างงานระหว่าง

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งชาติอื่น และคนต่างด้าวที่ได้รับการกำหนดสถานะให้
เป็นคนเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(2) งานกสิกรรม งานเลี้ยงสัตว์ งานป่าไม้ หรืองานประมง ยกเว้นงานที่ใช้ความ
ชำนาญ งานเฉพาะสาขา หรืองานควบคุมดูแลฟาร์ม หรืองานกรรมกรในเรือประมง เฉพาะการ
ประมงทางทะเล

(3) งานก่ออิฐ งานช่างไม้ หรืองานก่อสร้างอย่างอื่น

(4) งานแกะสลักไม้

(5) งานขับขี่ยานยนต์ หรืองานขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ใช่เครื่องจักรกล ยกเว้นงาน
ขับขี่ยานพาหนะระหว่างประเทศ

(6) งานขายของหน้าร้าน

(7) งานขายทอดตลาด

(8) งานควบคุม ตรวจสอบ หรือให้บริการทางบัญชี ยกเว้นงานตรวจสอบภายใน

เป็นครั้งคราว

(9) งานเจียรนัย หรือขัดเพชรหรือพลอย

(10) งานตัดผม งานตัดผม หรืองานเสริมสวย

(11) งานทอผ้าด้วยมือ

(12) งานทอเสื่อ

(13) งานทำกระดาษสาด้วยมือ

(14) งานทำเครื่องเงิน

(15) งานทำเครื่องดนตรีไทย

(16) งานทำเครื่องถม

(17) งานทำเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องนาก

(18) งานทำเครื่องลงหิน

(19) งานทำตุ๊กตาไทย

(20) งานทำที่นอนหรือผ้าห่มนวม

(21) งานทำบาตร

(22) งานทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมด้วยมือ

(23) งานทำพระพุทธรูป

(24) งานทำมีด

(25) งานทำร่มกระดาษ หรือผ้า

- (26) งานทำรองเท้า
- (27) งานทำหมวก
- (28) งานนายหน้าหรืองานตัวแทน ยกเว้นงานนายหน้าหรืองานตัวแทนในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
- (29) งานในวิชาชีพวิศวกรรม สาขาวิศวกรรมโยธา เกี่ยวกับการออกแบบและคำนวณจัดระบบ วิจัย วางโครงการ ทดสอบควบคุมการก่อสร้างหรือให้คำแนะนำ ทั้งนี้ ไม่รวมงานที่ต้องใช้ความชำนาญ
- (30) งานในวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับงานออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา อำนวยการสร้าง หรือให้คำแนะนำ
- (31) งานประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย
- (32) งานปั้นหรือทำเครื่องปั้นดินเผา
- (33) งานมวนบุหรี่ด้วยมือ
- (34) งานมักคฤเทศก์หรืองานจัดนำเที่ยว
- (35) งานเร่ขายสินค้า
- (36) งานเรียงตัวพิมพ์อักษรไทยด้วยมือ
- (37) งานสาวและบิดเกลียวไหมด้วยมือ
- (38) งานเสมียนพนักงานหรืองานเลขานุการ
- (39) งานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ยกเว้น
 - ก. งานปฏิบัติหน้าที่อนุญาตโตตุลาการ
 - ข. งานว่าต่างแก้ต่างในชั้นอนุญาตโตตุลาการ ถ้ากฎหมายซึ่งใช้บังคับแก้ไขข้อพิพาทที่พิจารณาโดยอนุญาตโตตุลาการนั้น มิใช่กฎหมายไทย หรือเป็นกรณีที่ไม่ต้องขอบังคับคำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการนั้นในราชอาณาจักรไทย

งานห้ามทั้ง 39 ประเภทนี้ เป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวประเภททั่วไปทำโดยเด็ดขาด ซึ่งหากฝ่าฝืนจะมีโทษทางอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเป็นงานที่เป็นนายจ้าง นายจ้างก็ต้องมีความผิดด้วยเช่นกัน ต่างกับงาน 27 รายการที่อนุญาตให้คนต่างด้าวตามมาตรา 12 ทำได้ หมายความว่า ถ้าเป็นงานห้ามตาม 39 รายการ ห้ามคนต่างด้าวประเภททั่วไปทำ แต่คนต่างด้าวจะทำงานอื่นใดก็ได้ ในขณะที่เดียวกัน ถ้าเป็นคนต่างด้าวตามมาตรา 12 จะทำงานอื่นนอกจาก 27 รายการไม่ได้ ต้องทำเฉพาะ 27 รายการเท่านั้น ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันกระทรวงแรงงาน) เรื่อง

กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521
ทำได้ ได้แก่

1. งานช่างซ่อมจักรยาน
2. งานช่างประกอบและซ่อมเบาะรถ
3. งานช่างประกอบและซ่อมตัวถังรถ
4. งานช่างประกอบและซ่อมท่อไอเสียรถ
5. งานช่างบัดกรีโลหะด้วยมือ
6. งานช่างไม้เครื่องเรือน
7. งานช่างไม้ก่อสร้างอาคาร
8. งานเลื่อยไม้ในโรงงานแปรรูป
9. งานช่างปูน
- 10.งานช่างทาสี
- 11.งานช่างประกอบและซ่อมประตูหน้าต่าง
- 12.งานช่างติดตั้งมุ้งลวด
- 13.งานช่างเย็บผ้า
- 14.งานช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ยกเว้นการเย็บเสื้อผ้าสตรี
- 15.งานซักรีดเสื้อผ้า
16. งานทำสวนผักและผลไม้
- 17.งานเลี้ยงสัตว์ ยกเว้นงานเลี้ยง ไหม
- 18.งานขายปลีกสินค้าที่มีไซ้เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ กล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องถ่ายภาพยนตร์ อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครื่องอะไหล่
- 19.งานขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
- 20.งานผลิตอาหารหรือเครื่องดื่ม
- 21.งานช่างประกอบและซ่อมรองเท้า
22. งานช่างซ่อมนาฬิกา ปากกา และแว่นตา
23. งานช่างลับมีด และของมีคมอื่น ๆ
24. งานช่างทำกรอบรูป
25. งานช่างเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องโลหะมีค่าอื่น ๆ

26.งานช่างทอผ้าไหมพรมและทอผ้าด้วยมือ ยกเว้นงานทอผ้าไหมและงานทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเส้นไหม

27.งานกรรมกร

3) ด้านประเภทการได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 คนต่างด้าวจะต้องได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือในประเภทคนอยู่ชั่วคราว

3.1) คนต่างด้าวเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ใน (Residence) ในราชอาณาจักร

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ได้แก่ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง และด้วยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 40 และ 41 การขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร คนต่างด้าวที่จะขอมิถิ่นที่อยู่จะต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองกำหนด คือ จะต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปีมาแล้ว รวมเวลาการพำนักอยู่ในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 3 ปี นับจนถึงวันยื่นคำขอ ซึ่งแบ่งประเภทคำขอได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. กรณีเพื่อประกอบธุรกิจ หรือทำงาน
2. กรณีเพื่อการลงทุน
3. กรณีเป็นนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญ
4. กรณีเพื่อให้ความอุปการะภรรยา และ/หรือบุตรผู้มีสัญชาติไทย
5. กรณีเพื่อมาอยู่ในความอุปการะของสามี หรือบิดา ผู้มีสัญชาติไทย
6. กรณีเพื่อมาอยู่ในความอุปการะของสามี หรือบิดา หรือบุตร ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่แล้ว
7. กรณีเพื่อใช้ชีวิตบั้นปลาย

การพิจารณาอนุญาตในแต่ละปีจะต้องถูกจำกัดไม่เกินประเทศละ 100 คนต่อไป และสำหรับคนไร้สัญชาติห้ามเกิน 50 คนต่อปี แต่ถ้าคนต่างด้าวที่ต้องการมีถิ่นที่อยู่เพื่อการลงทุนในราชอาณาจักร โดยมีหลักฐานการโอนเงินจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักร ไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท จะได้รับสิทธิพิเศษในการอนุญาต นอกจากนี้ ถ้าคนต่างด้าวเป็นบุคคลซึ่งเคยมีถิ่นฐานแล้วขอกลับเข้ามาอีกครั้ง หรือ เป็นหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดแล้วสละสัญชาติไทย เพราะการสมรสกับคนต่างด้าว หรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของหญิงที่มีสัญชาติไทย หรือบุตรของคนต่างด้าว ที่เกิดในระหว่างที่มารดาออกไปนอกราชอาณาจักรและต่อมามารดา กลับเข้ามาอีกภายใน

1 ปี คนต่างด้าวที่ประเภทหลังนี้ไม่ถูกจำกัดจำนวนการขอมิถิ่นที่อยู่รายปี เมื่อได้รับอนุญาตให้มิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว คนต่างด้าวจะได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ซึ่งมีผลใช้ได้ตลอดชีวิตของคนต่างด้าว นั้น เว้นแต่คนต่างด้าว นั้น จะได้ออกไปนอกราชอาณาจักร โดยมิได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าจะออกไปนอกราชอาณาจักร โดยจะกลับเข้ามาอีก

สิทธิของผู้มิถิ่นที่อยู่ เพียงแต่ไม่ต้องยื่นคำขออยู่ต่อในราชอาณาจักรอีก และมีสิทธิแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้ในอนาคต หากได้รับอนุญาตให้มิถิ่นที่อยู่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี บรรลุนิติภาวะแล้ว มีความประพฤติดี มีอาชีพเป็นหลักฐาน และมีความรู้ภาษาไทยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ตราบใดที่ยังไม่ได้แปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย แม้คนต่างด้าว นั้น จะได้รับอนุญาตให้มิถิ่นที่อยู่ ก็ยังจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานก่อนจึงจะมีสิทธิทำงานในราชอาณาจักรได้

3.2) การได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

กรณีนี้ ได้แก่การที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยมีใช้ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว (Tourist) หรือผู้เดินทางผ่าน (Transit) ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องได้รับการตรวจลงตราทุกครั้ง ยกเว้นคนต่างด้าว นั้น เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการท่องเที่ยวหรือเดินทางผ่าน กรณีที่คนต่างด้าว จะขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว เพื่อพำนักอยู่ในราชอาณาจักรเกินกว่า 90 วัน จะต้องมีเหตุผลข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เพื่อการธุรกิจ
2. เพื่อปฏิบัติราชการ
3. เพื่อการศึกษา หรือดูงาน
4. เพื่อปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
5. เพื่อการลงทุน หรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุน ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
6. เพื่อการลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
7. เพื่อกิจการศาสนา
8. เพื่อการวิจัย หรือค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์
9. เพื่อปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือ หรือผู้เชี่ยวชาญ
10. เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้แก่รัฐวิสาหกิจ และองค์การกุศลสาธารณะ

ในกรณีที่คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร เป็นนักท่องเที่ยวหรือ คนเดินทางผ่าน
ต่อมาต้องการเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราเป็นประเภทคนอยู่ชั่วคราว สามารถทำได้โดยยื่นคำ
ร้องขอเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตรา ซึ่งต้องมีเหตุผลข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
3. การลงทุน หรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุน ภายใต้บังคับบัญญัติกฎหมายว่าด้วย
การส่งเสริมการลงทุน
4. การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
5. การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
6. การค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ หรือการฝึกสอนในสถาบันค้นคว้า หรือ
สถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร
7. การปฏิบัติหน้าที่ด้านฝีมือ หรือผู้เชี่ยวชาญ
8. การศึกษา
 - (1) นักเรียน หรือนักศึกษา
 - (2) ครู หรือ อาจารย์
9. ประกอบธุรกิจ
10. เป็นผู้นำเงินเข้ามาในประเทศจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท
11. การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - (1) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ หรือภารกิจในครอบครัวของคนต่างด้าว
 - (2) เพื่อให้ หรือรับความอุปการะจากบุคคลสัญชาติไทย หรือผู้มีถิ่นที่อยู่ใน
ราชอาณาจักร
 - (3) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้แก่รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรกุศลสาธารณะ
 - (4) เป็นผู้สูงอายุเพื่อใช้ชีวิตบั้นปลาย
 - (5) การขอเข้ามาของผู้เคยมีสัญชาติไทย เพื่อเยี่ยมญาติ หรือขอกลับเข้ามาอยู่
ในราชอาณาจักร
 - (6) การเข้ามาเพื่อการรักษาพยาบาล
 - (7) การเข้ามาเพื่อเป็นผู้ฝึกสอนนักกีฬา ตามความต้องการของทางราชการ
 - (8) การเข้ามาของกลุ่มความและพยาน เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวกับคดี

4) ด้านประเภทของนายจ้างหรือสถานประกอบการ

นายจ้างหรือสถานประกอบการที่จะรับคนต่างด้าวเข้าทำงานได้จะต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

1. นายจ้างหรือสถานประกอบการต้องเป็นนิติบุคคล
2. นายจ้างหรือสถานประกอบการจะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. นายจ้างหรือสถานประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามระเบียบ

กรมการจัดหางาน

ซึ่งตามระเบียบของกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2547 ข้อ 4 ได้กำหนดว่า การออกใบอนุญาตให้กับคนต่างด้าวตามมาตรา 7 และมาตรา 8 ให้พิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นและความเหมาะสมโดยคำนึงถึง

(1) ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจ และสังคม

(2) การป้องกันมิให้คนต่างด้าวเข้ามาแย่งอาชีพที่คนไทยมีความรู้ความสามารถที่จะทำได้และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานภายในราชอาณาจักร

(3) ประโยชน์จากการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในตำแหน่งงานนั้น ก่อให้เกิดการจ้างงานคนไทยจำนวนมาก หรือเป็นตำแหน่งที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญในวิทยาการสมัยใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและมีการถ่ายทอดให้คนไทย

(4) การพัฒนาทักษะฝีมือที่คนไทยจะได้รับจากการที่คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ วิธีการ รายละเอียด ที่เกี่ยวข้องของเครื่องจักร เครื่องมือ และความรู้ความชำนาญในวิทยาการสมัยใหม่ ให้คนไทยในงาานนั้น

(5) หลักมนุษยธรรม

ข้อ 5 การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานตามข้อ 4 ให้อนุญาตได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(5.1) คนต่างด้าวเข้ามาปฏิบัติงานในสถาบันการเงินในการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยมีหนังสือรับรองจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถาบันการเงิน ให้อนุญาตตามจำนวนที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรอง

(5.2) คนต่างด้าวที่มีหนังสือรับรองจากราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชนที่เกี่ยวข้องซึ่งระบุชื่อตำแหน่งงาน และระยะเวลาการทำงานของคนต่างด้าวนั้น

(5.3) คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีขนาดการลงทุนที่มีขนาดการลงทุนจากทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท โดยทุก ๆ สองล้านบาทให้อนุญาตได้หนึ่งคน หรือนายจ้างจดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ที่มีขนาดของการลงทุนจากเงินที่นำเข้าจากต่างประเทศไม่ต่ำกว่าสามล้านบาท โดยทุก ๆ สามล้านบาทให้อนุญาตได้หนึ่งคน หรือสถานประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในต่างประเทศและเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยก่อนวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2545 ที่ไม่มีหลักฐานการนำเงินเข้ามาจากต่างประเทศให้พิจารณาจากขนาดของการลงทุนจากจำนวนเงินคงเหลือ ตามที่ปรากฏในรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของธนาคารย้อนหลัง 6 เดือน จำนวนตั้งแต่ สามล้านบาทขึ้นไป โดยทุก ๆ สามล้านบาทให้อนุญาตได้หนึ่งคน เว้นแต่คนต่างด้าวมีสมาชิกเป็นคนไทยซึ่งจดทะเบียนสมรส โดยถูกต้องตามกฎหมายและอยู่กินร่วมกันฉันท์สามีภรรยาโดยเปิดเผย ขนาดของการลงทุนตามที่กำหนดไว้ให้ลดลงกึ่งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้อนุญาตได้ไม่เกินสิบคน เว้นแต่การพิจารณาอนุญาตตามความเหมาะสมในกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้

(ก) ทำงานกับนายจ้างที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าสามล้านบาท

(ข) ทำงานกับนายจ้างที่ดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าไปต่างประเทศและนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศไม่น้อยกว่าสามล้านบาทขึ้นไปในปีที่ผ่านมา

(ค) ทำงานกับนายจ้างที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งนำชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ไม่น้อยกว่าห้าพันคนในรอบปีที่ผ่านมา

(ง) ทำงานกับนายจ้างที่มีการจ้างงานคนไทยไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน

ข้อ 6 การพิจารณาออกใบอนุญาตตามข้อ 4 ให้กับคนต่างด้าวซึ่งขออนุญาตทำงานกับนายจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่ นายจ้างที่มีลักษณะตามข้อ 5 ให้อนุญาตได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีรายได้จากการประกอบกิจการในรอบปีที่ผ่านมา หรือปีปัจจุบันทุก ๆ เจ็ดแสนบาทให้อนุญาตได้หนึ่งคน ทั้งนี้ไม่เกินสามคน

(2) คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบปีที่ผ่านมาทุก ๆ ห้าหมื่นบาทให้อนุญาตได้หนึ่งคน ทั้งนี้ไม่เกินสามคน

(3) คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้างคนไทยทุกสี่คนให้อนุญาตได้หนึ่งคน ทั้งนี้ไม่เกินสามคน

ข้อ 7 การพิจารณาออกใบอนุญาตตามข้อ 4 ให้กับคนต่างด้าวซึ่งขออนุญาตทำงานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ให้อนุญาตได้ตามจำนวนที่คู่มือตกลงกันในงานดังต่อไปนี้

(1) งานปฏิบัติหน้าที่อนุญาตโตตุลาการ

(2) งานว่าต่างแก้ต่างในชั้นอนุญาตโตตุลาการ ถ้ากฎหมายซึ่งใช้บังคับแก้ข้อพิพาทที่พิจารณาโดยอนุญาตโตตุลาการนั้นมีใช้กฎหมายไทย หรือเป็นกรณีที่ไม่ต้องขอบังคับคำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการนั้นในราชอาณาจักรไทย

ข้อ 8 การพิจารณาอนุญาตนอกเหนือจากกรณี หรือ หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้เป็นอำนาจของอธิบดี

บทลงโทษสำหรับการทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต และการจ้างคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521

การที่คนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบตามกฎหมายคือ คนต่างด้าวนั้น และนายจ้างของเขาซึ่งรับผิดชอบในฐานตัวการสำหรับความผิดฐานพยายาม ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ไม่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องใช้บทบัญญัติทั่วไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 แต่ผู้เขียนเห็นว่าความผิดต่อพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 เป็นความผิดเฉพาะตัวของบุคคลต่างด้าวหรือผู้เป็นนายจ้างและเป็นความผิดสำเร็จเมื่อบุคคลดังกล่าวฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติ ดังกล่าว และเมื่อผลยังไม่เกิดขึ้นจึงมีความผิดฐานพยายามไม่ได้ ส่วนความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนเห็นว่า เมื่อความผิดฐานพยายามมีไม่ได้ ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนก็ไม่อาจมีได้ อย่างไรก็ตามบทกำหนดโทษสำหรับนายจ้างสูงกว่าลูกจ้าง เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะผู้เป็นนายจ้างเป็นจุดมุ่งหมายของแรงงานต่างด้าวและเป็นกลไกสำคัญที่จะชี้ให้เห็นว่ามีการปฏิบัติหรือฝ่าฝืนอย่างไร ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติข้างล่างนี้

มาตรา 22 ห้ามมิให้ผู้ใดรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน...

มาตรา 34 คนต่างด้าวผู้ใด... ทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ... ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 39 ผู้ใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา 22 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่คนต่างด้าวทำงานที่สงวนไว้สำหรับคนไทย บทลงโทษจะสูงกว่าการทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต เพราะกฎหมายระบุว่า

มาตรา 6 ภายใต้บังคับมาตรา 12 งานใดที่ห้ามคนต่างด้าวทำในท้องที่ใด เมื่อใดโดยห้ามเด็ดขาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใด เพียงใดให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 33 คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.3 มาตรการการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

รัฐบาลได้มีมาตรการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเพื่อควบคุมแรงงานต่างด้าวดังกล่าวให้เข้าสู่ระบบการควบคุม เพื่อที่ทางราชการสามารถควบคุม ดูแล ป้องกัน และสกัดกั้นการลักลอบเข้ามาใหม่ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเพื่อจัดระบบควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองครั้งสำคัญ ดังต่อไปนี้ (ยศสันต์ ด้านเกษมสานต์, 2549, หน้า 30)

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2539 วันที่ 2 และ 16 กรกฎาคม 2539 และวันที่ 16 สิงหาคม 2539

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 และวันที่ 8 กรกฎาคม 2540

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2541 วันที่ 28 เมษายน 2541 วันที่ 6 พฤษภาคม 2541 วันที่ 9 มิถุนายน 2541 และวันที่ 21 กรกฎาคม 2541

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2542 และวันที่ 2 พฤศจิกายน 2542

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 และวันที่ 28 สิงหาคม 2544

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2545

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2546

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 วันที่ 27 เมษายน 2547 และวันที่ 14 กันยายน 2547

-มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2548

สาระสำคัญของมติคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ มีดังนี้

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535

มติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวสัญชาติพม่าที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งในประเทศไทยหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 และมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ รวมทั้งมีบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับที่ทางราชการกำหนด รวมทั้งผ่อนผันให้ทำงานชั่วคราวตามความจำเป็นภายใต้เงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อบรรเทาการขาดแคลนแรงงานบางประเภทเฉพาะในบางพื้นที่ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535 ผ่อนผันให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ที่เข้ามาในประเทศไทยหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว และผ่อนผันให้ทำงานชั่วคราวตามความจำเป็นภายใต้เงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนด

ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดรายละเอียดเรื่องพื้นที่ผ่อนผันให้ทำงาน ชนิดของการประกอบการที่ขาดแคลน และจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานที่หลบหนีมาจากพม่า ขณะเดียวกันให้กวดขันการจ้างแรงงานโดยไม่ถูกต้อง โดยให้มีการจับกุมและลงโทษอย่างจริงจังต่อผู้หลบหนีเข้าเมืองที่รับจ้างทำงาน และนายทุนที่ลักลอบใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ซึ่งการที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 จึงได้เสนอขอความเห็นชอบในการกำหนดแนวปฏิบัติและกำหนดขั้นตอนการดำเนินการตามมาตราการนี้ดังนี้

1. กรมการปกครองจัดสำรวจทำประวัติและบัตรประจำตัวผู้หลบหนีเข้าเมืองใน 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย ดาก กาญจนบุรี ระนอง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และชุมพร ซึ่งจัดทำบัตรแล้วเสร็จจำนวน 100,356 คน

2. นายจ้างจ่ายค่าประกันตัวแก่ผู้หลบหนีเข้าเมืองที่มีบัตรประจำตัวต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเป็นเงิน 5,000 บาท แล้วนำไปขอใบอนุญาตทำงาน

3. กรมการจัดหางานออกประกาศให้คนต่างด้าวดังกล่าวมาขึ้นขอรับใบอนุญาตทำงานภายใน 90 วัน ซึ่งกรมการจัดหางานได้ออกประกาศไปแล้วเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2528

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2539 วันที่ 2 และ 16 กรกฎาคม 2539 และวันที่ 16 สิงหาคม 2539

รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา ให้มีการจัดระเบียบควบคุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ลักลอบทำงานและอยู่ในประเทศไทยให้เข้าระบบเพื่อทางราชการสามารถดูแลได้และเป็นไปตามกฎหมาย ป้องกัน และสกัดกั้นการลักลอบเข้ามาใหม่โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้ประกอบการหรือนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน ข้าราชการ กลุ่มคนและประชาชนในพื้นที่มีส่วนรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผ่อนปรนการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ประกาศให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเหล่านั้น มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองระหว่างรอการส่งกลับ และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอนุญาตให้ทำงานชั่วคราวโดยมีการประกันตัวโดยนายจ้าง และออกใบอนุญาตทำงานโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2. รายละเอียดการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและผ่อนปรนการจ้างงาน

(1) สัญชาติ แรงงานต่างด้าวที่จะได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา โดยจะต้องเป็นผู้ที่ลักลอบเข้ามาทำงานอยู่ก่อนที่จะมีมติคณะรัฐมนตรี

(2) จำนวนผ่อนผัน การจ้างงานตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมพิจารณาตามความขาดแคลน

(3) อาชีพ/ประเภทงาน

ก. งานกรรมกรในกิจการภาคเกษตรกรรม กิจการประมงทะเล กิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล ได้แก่ แพปลา แพกุ้ง คัดเลือก แยกประเภท ทำความสะอาดสัตว์น้ำที่ได้จากกรประมงทะเล กิจการก่อสร้าง กิจการเหมืองแร่ ถ่านหินกิจการขนถ่ายสินค้าทางน้ำ กิจการผลิตกะป็น้ำปลา กิจการอบและบ่มใบยาสูบ กิจการตากมันสำปะหลัง กิจการเก็บผลผลิตการเกษตรในไซโล กิจการเก็บสินค้าในโกดัง กิจการและกุ้ง กิจการทำปลาเค็ม ปลาหวาน กิจการทำปลาแผ่นเนื้อ กิจการทำหมึกตากแห้ง กิจการทำหมึกลวก กิจการทำนาเกลือ กิจการโรงเลื่อยไม้ กิจการโรงไม้หิน กิจการโรงสีข้าว กิจการโรงงานทำไอ้ กิจการโรงงานทำอิฐ

ข. กิจการอื่นนอกเหนือจากกิจการข้างต้น ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นผู้กำหนดตามข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

(4) พื้นที่ 43 จังหวัด

กระบี่ กาญจนบุรี กำแพงเพชร ขอนแก่น จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร เชียงราย เชียงใหม่ ตรัง ตราด ตาก นครปฐม นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ นนทบุรี นราธิวาส ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา พังงา พิชณุโลก เพชรบุรี ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน ระนอง ระยอง ราชบุรี ลพบุรี ลำพูน สงขลา สตูล สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี สุราษฎร์ธานี อุทัยธานี และกรุงเทพมหานคร

การกำหนดพื้นที่ผ่อนผันเพิ่มเติมจาก 43 จังหวัด ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงมหาดไทย และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกันพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยไม่ให้กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติและไม่กระทบต่อการจ้างแรงงานไทย

(5) สภาพการจ้างและค่าจ้าง ให้นายจ้างจัดสภาพการจ้างให้แก่แรงงานต่างด้าวตามกฎหมายแรงงานไทย

(6) เงินประกัน 1,000 บาท ต่อลูกจ้าง 1 คน

(7) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ให้ดำเนินการในลักษณะรวมการลดและปรับขั้นตอนพิธีการและรูปแบบที่ไม่จำเป็นออกไป เพื่อความสะดวกรวดเร็ว สามารถปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับกฎหมายในประเทศ

(8) ระยะเวลาผ่อนผันไม่เกิน 2 ปี เพื่อป้องกันการอยู่ต่อเนื่องเป็นการถาวร โดยให้นายจ้างนำผู้ใช้แรงงานมารายงานตัวในระยะเวลาประมาณ 6 เดือน และขอต่ออายุการทำงานกับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเมื่อครบ 1 ปี

(9) ผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานหรือไม่มีผู้ประกอบการขอประกันตน ให้มีการตรวจสอบโดยชัดเจน และดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

3. คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

ให้คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยให้มีประธานคณะกรรมการหนึ่งคน และมีผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ฝ่ายลูกจ้างและฝ่ายราชการในสัดส่วนเท่า ๆ กัน

ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาประเภทกิจการที่จำเป็นจะต้องให้มีการผ่อนผันการจ้างแรงงานต่างชาตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรีนี้

(2) พิจารณาจังหวัดอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก 43 จังหวัดที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ผ่อนผันการจ้างได้แล้วนั้น ให้เสนอกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(3) กำกับดูแล แก้ไขปัญหา ตรวจตรา และบังคับใช้กฎหมายแก่นายจ้างและแรงงานต่างด้าว เพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรการการควบคุมต่อไป

(4) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมแรงงานต่างด้าวตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมมอบหมาย

4. ระบบการควบคุมและกำกับดูแล

ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบดังนี้

4.1) จัดทำทะเบียนประวัติบุคคล ทะเบียนใบอนุญาตทำงาน

4.2) สกัดกั้นและผลักดันการลักลอบเข้ามาใหม่ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4.3) ใช้มาตรการทางบริหารและมาตรการทางกฎหมายต่อนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน ข้าราชการและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง

4.4) ยกเลิกการอนุญาตเมื่อนายจ้างหรือแรงงานต่างด้าวไม่ทำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น การรายงานตัวของแรงงานต่างด้าว การรายงานผลการดำเนินการตามเวลาที่กำหนด

4.5) ลงโทษให้เป็นแบบอย่างต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจับกุม และการลงโทษการดำเนินการในลักษณะขบวนการ

5. ความหมายของประเภทงาน/กิจการ

5.1) กิจการเกษตรกรรม หมายถึง กิจกรรมซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการบริการทางเกษตร แยกเป็น

การเพาะปลูกพืชไร่ เช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่ว มันสำปะหลัง ฝ้าย ปอ ยาสูบ และอ้อย การเพาะพันธุ์เมล็ด พันธุ์พืช ดอกไม้

การทำสวนผักผลไม้ กาแฟ

การทำสวนยางพารา รวมทั้งการกรีดยาง

การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงโค กระบือ สุกร สัตว์ปีก ม้า ตู๊กแก จระเข้ และ สุนัข นกตัวใหม่ และรังใหม่

การบริการ ได้แก่ การไถคราด การพ่นยาฆ่าแมลง การเก็บเกี่ยว การเก็บและบรรจุ การกระเทาะเปลือกเมล็ดพืชไร่

5.2) กิจการประมงทะเล หมายถึง กิจการซึ่งดำเนินงานเกี่ยวกับการทำประมงในมหาสมุทรตามชายฝั่งทะเล นอกฝั่งทะเล และบริเวณปากน้ำ รวมทั้งการจับปลา กุ้ง การเก็บสาหร่ายทะเล และสัตว์น้ำอื่น ๆ การเก็บและงมหอย การทำฟาร์มเลี้ยงหอย หอยมุก การเพาะพันธุ์ ลูกปลา กุ้งและเต่า เป็นต้น

5.3) กิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล ได้แก่ แปะปลา แปะกุ้ง การคัดเลือกแยกประเภท ทำความสะอาดสัตว์น้ำที่ได้จากประมงทะเล

5.4) กิจการการก่อสร้าง หมายถึง งานก่อสร้างใหม่ งานต่อเติม งานดัดแปลง และงานซ่อมอันประกอบด้วยการก่อสร้าง อาคารที่อยู่อาศัย อาคารอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม สิ่งปลูกสร้างในฟาร์ม งานสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ถนน สะพาน ทางระบายน้ำ ท่าเรือ สะพานเทียบเรือ ซึ่งอาจแยกออกเป็นงานก่อสร้างเฉพาะงานได้ เช่น การก่ออิฐ ก่อหิน ฉาบปูน ปูกระเบื้อง งานไม้ งานวางท่อ งานคอนกรีต งานมุงหลังคา งานซุดและวางรากฐานสิ่งก่อสร้าง และงานทาสีตกแต่งอาคาร เป็นต้น

5.5) กิจการเหมืองแร่ ถ่านหิน หมายถึง กิจการที่ดำเนินเกี่ยวกับการขุดแร่และแต่งแร่ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ถ่านหิน ลิกไนต์ แร่เหล็ก ดีบุก ทังสแตน แมงกานีส ตะกั่ว พลวง สังกะสี ทองแดง หินปูน ยิบซัม แร่ใยหิน น้ำมันปิโตรเลียม กิจการที่เกี่ยวกับการแต่งแร่จะประกอบด้วย

ย่อย การร่อน การล้าง การทำความสะอาด การคัดขนาด การบด การลอยแร่ การถลุง การทำให้เป็นก้อน หรือการแยกของเหลวออกจากกากเพื่อเตรียมจำหน่าย

5.6) กิจการขนถ่ายสินค้าทางน้ำ หมายถึง การขนถ่ายสินค้าขึ้น และลงจากเรือเดินทะเลซึ่งรวมถึงการขนสินค้าเข้าและออกจากโกดัง และการขนถ่ายสินค้าจากเรือเดินทะเลลงเรือลำเลียงหรือจากเรือลำเลียงขึ้นเรือเดินทะเล

6. ประเภทอาชีพ

อาชีพที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทำได้ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ อาชีพ กรรมกร และงานรับใช้ในบ้าน เท่านั้น

กรรมกร หมายถึง ผู้ที่ใช้กำลังกายในการทำงานมากกว่ากำลังความคิดและฝีมือ โดยมีลักษณะการทำงานที่สำคัญดังนี้

- 1) ทำงานโดยใช้มือหรือกำลังกายเป็นหลัก
- 2) เป็นคนงานประเภทไร้ฝีมือ หรือแม้จะมีฝีมือหรือมีความรู้ก็ไม่ได้ใช้ในการปฏิบัติงาน
- 3) ไม่มีผู้ได้บังคับบัญชา

คนรับใช้ในบ้าน หมายถึง คนงานทำความสะอาดในบ้านเรือนส่วนบุคคล ปรุงอาหาร และเสิร์ฟอาหาร ล้างจานชาม และทำงานอื่น ๆ ในบ้านเรือนส่วนบุคคล

มติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2540

รัฐบาลสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ มีนโยบายที่จะไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอย่างจริงจัง โดยดำเนินการสกัดกั้น ป้องกันและปราบปรามการเข้ามาใหม่ มีการควบคุมป้องกันโรคในแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวด และต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ เพื่อให้เป็นองค์กรรับผิดชอบ เป็นการเฉพาะ มีหน้าที่เสนอแนะนโยบาย มาตรการ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และให้จัดตั้งขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย สรุปมติคณะรัฐมนตรีที่สำคัญมีดังนี้

1) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 เห็นชอบนโยบายการแก้ปัญหาลูกหนีเข้าเมืองต่างด้าวเพิ่มเติม ตามข้อเสนอของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ 5 ประการ คือ

1.1) ประกาศเป็นนโยบายระดับชาติให้มีการตรวจจับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในสถานประกอบการ และเอาโทษตามกฎหมายทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

1.2) ดำเนินการสกัดกั้น ป้องกันและปราบปรามการเข้ามาใหม่อย่างจริงจัง และลงโทษอย่างหนักต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3) ให้มีการควบคุมจำนวนของผู้ที่ได้รับการผ่อนผันและมารายงานตัวแล้ว และมีการตรวจสอบจำนวนโดยให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมดำเนินการ

1.4) ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเจรจาและทำความเข้าใจด้านแรงงานกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพม่า เพื่อจัดระบบการจ้างงานที่ถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศเหล่านั้น

1.5) ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรหลักรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายตามแนวทางที่สภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศึกษา ติดตามสถานการณ์ตลาดแรงงานและการจ้างงาน เพื่อวางระบบการจ้างงานต่างด้าวในระยะยาว

2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2540 เห็นชอบคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2540 เพื่อให้เป็นองค์กรรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ มีหน้าที่เสนอแนะนโยบาย มาตรการ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และให้จัดตั้งขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย

มติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2541

รัฐบาลสมัยนายชวน หลีกภัย มีนโยบายที่จะลดจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยการปรับปรุงแก้ไขระเบียบและหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การจัดระบบควบคุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้ประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าประเทศให้ได้ผลอย่างจริงจัง รวมทั้งการป้องกันและสกัดกั้นการลักลอบเข้ามาใหม่ นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่จะผลักดันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายออกนอกประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติที่สำคัญดังนี้

1) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2541 เห็นชอบกรอบนโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ดังนี้

1.1) ไม่อนุญาตให้มีการจดทะเบียนและผ่อนผันแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทำงานอีก

1.2) ส่วนที่มีการผ่อนผันแล้ว ให้จัดระเบียบควบคุม และไม่ควรมีการผ่อนผันให้ทำงานในโรงงาน

1.3) สกัดกั้นและป้องกันการเข้ามาใหม่ รวมทั้งการเร่งตรวจจับผู้ลักลอบจ้างงานโดยผิดกฎหมาย โดยเอาผิดทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4) ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ให้ดำเนินการส่งกลับประเทศภูมิลำเนา หากยังไม่สามารถส่งกลับได้ให้อนุญาตทำงานชั่วคราวระหว่างรอการส่งกลับ เฉพาะจังหวัดชายแดนที่ติดต่อกับประเทศพม่า ลาว กัมพูชา

1.5) ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ศึกษาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาสำหรับกิจการบางประเภท ที่ขาดแคลนแรงงานและไม่สามารถหาแรงงานไทยทำงานได้ เช่น การประมงทะเล ก่อสร้าง เป็นต้น และให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเตรียมการเกี่ยวกับแนวทางในระยะยาวในการแก้ไขปัญหาการจ้างงานแรงงานต่างด้าว

1.6) หากมีกิจการใดขาดแคลน ให้มีการสั่งแรงงานต่างด้าวเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย

1.7) ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและจริงจัง ให้เห็นภัยอันตรายของการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย เหตุผล และความจำเป็นในการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล โดยมอบหมายให้สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติรับไปดำเนินการ

2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2541 และ 6 พฤษภาคม 2541

2.1) ผ่อนผันให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวในจังหวัดชายแดนที่ติดต่อกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา และจังหวัดที่มีกิจการประมงทะเล ดังนี้

จังหวัดชายแดน 13 จังหวัด ที่ติดต่อกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา ได้แก่ จังหวัด เชียงราย แม่ฮ่องสอน ดาก กาญจนบุรี ระนอง มุกดาหาร นครพนม หนองคาย อุบลราชธานี จันทบุรี ตราด สระแก้ว และสุรินทร์

จังหวัดที่มีกิจการประมงทะเล 22 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี นราธิวาส สตูล ตรัง พังงา กระบี่ ภูเก็ต ชุมพร ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ระนอง จันทบุรี และตราด

2.2) อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา เข้ามาทำงานแบบมาเข้า กลับเย็น ได้ โดยในจังหวัดชายแดนทั้ง 13 จังหวัด ได้กำหนดอาชีพไว้ว่า จะต้องไม่ใช่งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.

2522 และในจังหวัดที่มีกิจการประมงทะเลจำนวน 22 จังหวัด ทำงานได้เฉพาะอาชีพกรรมกรใน 2 กิจการ คือ กิจการประมงทะเลและกิจการต่อเนื่องกับประมงทะเล ซึ่งได้แก่กิจการเกี่ยวกับแพปลา แพกุ้ง คัดเลือก แยกประเภท ทำความสะอาดสัตว์น้ำที่ได้จากประมงทะเล

2.3) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 มตินี้ได้รับทราบตามที่กระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคมเสนอมติคณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าว ซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2541 เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดพื้นที่และหรือกำหนดกิจการที่จะอนุญาตให้ คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายทำงานเพิ่มเติม ดังนี้

2.3.1) ไม่ให้เพิ่มพื้นที่หรือกิจการที่จะอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย ทำงานชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2541 และวันที่ 6 พฤษภาคม 2541

2.3.2) ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาแรงงานในกิจการที่นายจ้างหรือ เจ้าของกิจการร้องเรียนว่า ขาดแคลนแรงงาน ดังนี้

ให้กรมการจัดหางานจัดนัดพบแรงงานในทุกจังหวัดที่มีการร้องเรียนว่าขาดแคลน แรงงาน โดยให้นายจ้างแจ้งตำแหน่งงาน ค่าจ้างและสวัสดิการที่ไม่ต่ำกว่ากฎหมายกำหนด เพื่อให้ แรงงานไทยใช้เป็นข้อมูลตัดสินใจที่จะเข้าไปทำงาน

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและสำนักงานจัดหางานจังหวัดขอความร่วมมือให้นายจ้าง ประกาศหาแรงงานไทยเข้าไปทำงานในกิจการที่ขาดแคลน โดยให้ประกาศให้ชัดเจนทั้งเรื่อง ค่าจ้าง สวัสดิการ จำนวน เพศ ที่ต้องการแรงงาน เข้าไปทำงานไว้หน้าสถานประกอบการพร้อมทั้งประสาน ให้ข้อมูลแก่สำนักงานจัดหางานจังหวัดในการช่วยดำเนินการจัดแรงงานไทยเข้าไปทำงานด้วย

จังหวัดที่ขาดแคลนแรงงานและได้ดำเนินการอย่างจริงจังในการจัดแรงงานไทยเข้า ไปทำงานแล้ว แต่หากไม่สามารถจัดหาแรงงานไทยได้หรือไม่ แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของ นายจ้าง ให้จังหวัดรายงานต่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อสรุปหาแนวทางแก้ไข ปัญหาต่อไป หากมีความจำเป็นอย่างแท้จริง ก็อาจจะต้องนำเข้าแรงงานต่างด้าวมายัง โดยถูกต้องตาม กฎหมายแทนการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

2.3.3) คณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายมีมติให้ลดจำนวน จังหวัดชายแดนที่ได้รับผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายทำงานได้ชั่วคราวระหว่างรอการ ส่งกลับจาก 13 จังหวัด เหลือ 11 จังหวัด โดยให้ลดจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดหนองคาย ซึ่งทั้ง 2 จังหวัด ไม่ต้องการให้ผ่อนผัน เนื่องจากเห็นว่า การผ่อนผันจะกระทบต่อการแก้ไขปัญหาการ ว่างงานของจังหวัด

2.4) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 รับทราบตามที่กระทรวงแรงงาน และ สวัสดิการสังคมเสนอมติคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม

2541 เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการเพิ่มพื้นที่และกิจการที่นายจ้างร้องขอให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย และพิจารณาแผนดำเนินการเพื่อผ่อนผันให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายและอยู่ระหว่างรอการส่งกลับทำงานชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2541 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

2.4.1) ให้เพิ่มพื้นที่การผ่อนผันอีก 2 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี และจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนประเภทงานและกิจการที่ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมพิจารณาตามความจำเป็น

2.4.2) ให้เพิ่มกิจการที่ขาดแคลนแรงงานไทย กิจการที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อให้สามารถจ้างแรงงานไทยได้ รวม 5 กิจการ คือ

2.4.2.1) กิจการสวนยางพารา ให้ทำงานได้ในอาชีพกรรมกรกรีดยางในพื้นที่ 13 จังหวัด คือ ตราด สระแก้ว ประจวบคีรีขันธ์ นครพนม กระบี่ ชุมพร ชลบุรี พังงา ภูเก็ต ระนอง สุราษฎร์ธานี สตูล และสงขลา

2.4.2.2) กิจการไร้อ้อย ให้ทำงานได้ในอาชีพกรรมกรไร้อ้อยในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ อุทัยธานี สระแก้ว กาญจนบุรี ราชบุรี และกำแพงเพชร

2.4.2.3) กิจการเลี้ยงหมู ให้ทำงานได้ในอาชีพกรรมกรเลี้ยงหมู ในพื้นที่ 11 จังหวัด คือ นครปฐม อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี พิจิตร ลำพูน ขอนแก่น และนครราชสีมา

2.4.2.4) กิจการโรงสีข้าว ให้ทำงานได้ในอาชีพกรรมกรในพื้นที่ 43 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร ชัยนาท ชลบุรี นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี ลพบุรี สิงห์บุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ สระบุรี อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ นครสวรรค์ พะเยา พิชณุโลก พิจิตร เพชรบุรี สุโขทัย นครพนม นครราชสีมา สุรินทร์ สตูล และสงขลา

2.4.2.5) กิจการขนถ่ายสินค้าทางน้ำ ให้ทำงานได้ในพื้นที่ 1 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร

2.4.3) ระยะเวลาในการผ่อนผัน 1 ปี

2.4.4) รายละเอียดอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2541 ซึ่งผ่อนผันใน 11 จังหวัดชายแดน และ 22 จังหวัดที่มีกิจการประมงทะเล แต่ทั้งนี้ให้เพิ่มในส่วนของเงินกองทุน ซึ่งนายจ้างจะต้องรับผิดชอบในอัตราที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประกาศกำหนดต่อไป และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.5) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2542 รับทราบมาตรการแก้ไขแรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเสนอ สรุปสาระสำคัญดังนี้

2.5.1) นโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมาย

2.5.1.1) ผลักดัน จับกุม และสกัดกั้นแรงงานต่าง-ค้าเข้าเมืองผิดกฎหมายอย่างจริงจัง เข้มงวด และต่อเนื่อง โดยเอาผิดตามกฎหมายทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้เกี่ยวข้อง

2.5.1.2) เปิดโอกาส ส่งเสริม สนับสนุน และจัดคนไทยเข้าทำงาน

2.5.1.3) กิจการใดที่ยังไม่สามารถเข้าไปทำงานได้ในทันที และยังมีควมจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายไปอีกระยะหนึ่ง ต้องจัดการให้แรงงานต่าง-ค้าเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับการอนุญาตทำงานอยู่ในระบบที่สามารถควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2) การอนุญาตจำนวนแรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายทำงานในพื้นที่ กิจการต้องเป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประกาศกำหนดตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่าง-ค้า พ.ศ.2521

2.5.3) สัญชาติ กิจการ พื้นที่ และจำนวนที่อนุญาตให้แรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับ ทำงานได้ชั่วคราวตามความจำเป็น คือสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ในกิจการ 18 กิจการ พื้นที่ 37 จังหวัด จำนวนไม่เกิน 86,895 คน

2.5.4) ระยะเวลาการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2542

2.6) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2542

2.6.1) ให้จ้างแรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายในพื้นที่ 37 จังหวัด 18 กิจการเดิม จำนวน 160,684 คน ตามจำนวนที่มีรายงานตัวและประกันตัว ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2542

2.6.2) ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกประกาศกระทรวง เพิ่มจำนวนและกิจการให้สอดคล้องกับข้อ 2.6.1 และให้จังหวัดแต่ละจังหวัดดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ และออกใบอนุญาตทำงานให้แรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายที่ประกันตัวแล้วให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2542

2.6.3) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจับกุมดำเนินคดีแรงงานต่าง-ค้าผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับการประกันตัวและส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร โดยเอาผิดทั้งลูกจ้าง ผู้ว่าจ้าง ผู้นำหรือพาคนต่าง-ค้าเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจนผู้ให้ที่พักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใด ๆ แก่คนต่าง-ค้าเหล่านั้น อย่างเด็ดขาดและต่อเนื่อง

2.7) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543 รับทราบและอนุมัติให้ดำเนินการตามมติคณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกร ทัพพะรังสี) ประธานอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวเสนอ ดังนี้

2.7.1) ให้จังหวัดใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 และพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 อนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ทำงานได้เฉพาะอาชีพกรรมกรในท้องที่ 37 จังหวัด 18 กิจการ รวม 106,684 คน ได้ 1 ปี จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2544 ในพื้นที่กิจการและจำนวนเดิมตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2542 โดยมีระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543

2.7.2) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกประกาศจังหวัด แจ้งให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายมารายงานตัว และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดจัดทำทะเบียนประวัติ ออกคำสั่งส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร(ตม 35) ในกรณีที่ยังไม่สามารถส่งกลับได้ อนุญาตให้ประกันตัวเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรระหว่างรอการส่งกลับตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (ตม 69)

2.7.3) ให้จัดหางานจังหวัดพิจารณาอนุญาตการทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายและอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับ ตามงาน กิจการ พื้นที่และจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประกาศกำหนดตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 โดยมีเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

2.7.3.1) ทำงานเฉพาะงานกรรมกร

2.7.3.2) ให้ทำงานในประเภทกิจการและจำนวนในแต่ละจังหวัดได้รับอนุญาตตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2542 ทั้งนี้ให้จังหวัดพิจารณาจัดสรรจำนวนคนต่างด้าวในแต่ละประเภทกิจการได้ โดยให้สิทธินายจ้างเดิมก่อน

2.7.3.3) อนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ 1 ปี โดยสิ้นสุดการอนุญาตในวันที่ 31 สิงหาคม 2544

2.7.3.4) แรงงานต่างด้าวที่จะเข้าทำงานนั้น ต้องไม่มีสมาชิกในครอบครัวติดตามมาด้วย หากเป็นหญิง ถ้าตั้งครรภ์ จะต้องส่งตัวกลับ

2.7.4) มอบให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ทำงานได้ 1 ปี สิ้นสุดการอนุญาตในวันที่ 31 สิงหาคม 2544 ในอาชีพกรรมกร ท้องที่ 37 จังหวัด 18 กิจการ รวม 106,684 คน

2.7.5) เมื่อพ้นระยะเวลาดำเนินการในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 แล้ว มอบให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจับกุมดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับการประกันตัวและ

รับใบอนุญาตทำงาน ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตรวจสอบสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว เพื่อบังคับใช้กฎหมายที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสนับสนุนดำเนินภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.8) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2544 ได้อนุมัติหลักการให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2544 และงบกลางรายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นและเงินราชการลับ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจับกุมและผลักดันแรงงานต่างด้าวตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกร ทัพพะรังสี) ประธานอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวเสนอ สำหรับรายละเอียดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติตกลงกับสำนักงานงบประมาณตามสภาพความเป็นจริงโดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเบิกจ่ายงบประมาณ ดังกล่าวได้โดยตรง ทั้งนี้ให้ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน แล้วรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

มติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2544

รัฐบาลสมัย พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร มีนโยบายด้านพัฒนาแรงงาน โดยตระหนักดีว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญ ในระบบการผลิตและระบบเศรษฐกิจแผนใหม่ รัฐบาลจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาและยกระดับแรงงาน โดยกำหนดมาตรการที่เหมาะสมสำหรับแรงงานต่างด้าว โดยคำนึงถึงความต้องการแรงงานของภาคเอกชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาแรงงานไทยขึ้นทดแทน คณะรัฐมนตรีได้มีมติที่สำคัญ ดังนี้

1. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 โดยปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ดังนี้

1.1 ใบอนุญาต จากอัตราเดิม 1,000 บาท เป็น 10,000 บาท

1.2 การต่ออายุใบอนุญาตทำงานหรือการขยายเวลาทำงาน จากอัตราเดิม 1,000 บาท เป็น 10,000 บาท

1.3 ใบแทนใบอนุญาต จากอัตราเดิม 300 บาท เป็น 3,000 บาท

1.4 การอนุญาตให้ทำงานอื่น หรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงาน จากอัตราเดิม 500 บาท เป็น 5,000 บาท

1.5 เพิ่มเติมค่ายื่นคำขอ 100 บาท

2. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2544

เห็นชอบแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามที่กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมเสนอ ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบด้วยแล้ว โดย

2.1 ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมรับไปดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ทำงานอยู่กับนายจ้างในประเทศไทย มารายงานตัวขึ้นทะเบียนและขออนุญาตทำงานกับทางราชการ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 29 กันยายน 2544

2.2 การดำเนินการในปี 2544 ให้ใช้จ่ายจากงบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินและจำเป็น เท่าที่จำเป็น ส่วนปีต่อ ๆ ไป เห็นชอบในหลักการให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้จำนวนเท่ากับร้อยละ 50 ของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่จัดเก็บได้ ทั้งนี้ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประสานงานในรายละเอียดกับกระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลางต่อไป

2.3 เมื่อพ้นกำหนดการรายงานตัวและขออนุญาตทำงานแล้ว ให้ทำการจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดและจริงจัง ทั้งต่อตัวแรงงาน นายจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ให้ดำเนินการสกัดกั้นและป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่อย่างเข้มงวดและจริงจัง โดยการผนึกกำลังทุกฝ่ายร่วมกันปฏิบัติงาน

2.5 ดำเนินการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเสนอ เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้บรรลุผล เช่น การเจรจาและการขอความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน การให้เอกชนเข้าร่วมมือในการแก้ไขปัญหา การประชาสัมพันธ์ และการจัดตั้งสำนักงานรับผิดชอบในการบริหารแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายขึ้นในกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2.6 ให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการดำเนินการในเรื่องนี้ อย่างเต็มที่

มาตรการดำเนินการ

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยขออนุมัติคณะรัฐมนตรี ประกาศผ่อนผันให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับและทำงานได้ตามที่กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมกำหนด

2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกประกาศกำหนดงานและเงื่อนไขการผ่อนผันให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทำงานได้

3. กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานหลัก ตรึงกำลังตามแนวชายแดนเพื่อสกัดกั้นและป้องกันคนต่างด้าวที่อาจลักลอบเข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4. กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการประกันสุขภาพคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานระหว่างรอการส่งกลับ

5. เมื่อพ้นระยะเวลาดำเนินการ ให้ทำการจับกุมดำเนินคดีคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ไม่ได้รับใบอนุญาตทำงาน รวมทั้งนายจ้าง ตลอดจนเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว

6. ตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ขึ้น ในกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อเป็นหน่วยงานกลางสำหรับดำเนินการในเรื่องคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในระยะต่อไป

เงื่อนไขการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวและการทำงาน

1. สัญชาติ เป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตก่อนวันที่ 28 สิงหาคม 2544 หรือคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา ที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวอยู่แล้ว ซึ่งการผ่อนผันสิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม 2544 โดยให้มารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่อธิบดีกรมการจัดหางานมอบหมาย เพื่อจดทะเบียนประวัติและขอรับใบอนุญาตทำงานตามเงื่อนไขและระยะเวลาตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประกาศกำหนด

2. ระยะเวลาผ่อนผัน ผ่อนผันจนถึงวันที่ 28 ตุลาคม 2544 หรือสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาตทำงานแล้วแต่กรณี โดยได้รับยกเว้นการประกันตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

3. คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชากลุ่มอื่นซึ่งได้มีมติคณะรัฐมนตรี มติสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือคำสั่งกระทรวงมหาดไทยกำหนดแนวทางเป็นการเฉพาะ ไม่อยู่ในข่ายการผ่อนผัน

พื้นที่ผ่อนผัน

ผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรไทยและทำงานได้ระหว่างรอการส่งกลับในทุกจังหวัด

อาชีพและประเภทกิจการ

อนุญาตให้ทำงานใช้แรงงานใน 10 ประเภทกิจการ คือ

1. ประเภทกิจการที่ 1 ประกอบด้วย สวนผักผลไม้ ไร่ อ้อย สวนยางพารา สวนปาล์ม พืชไร่ สวนกาแฟ

2. ประเภทกิจการที่ 2 ประกอบด้วย เหมืองแร่และเหมืองหิน
3. ประเภทกิจการที่ 3 ประกอบด้วย โรงงานทำอิฐ โรงงานทำโอ่ง เครื่องเคลือบดินเผา
4. ประเภทกิจการที่ 4 ประกอบด้วย ก่อสร้าง คานเรือ
5. ประเภทกิจการที่ 5 ประกอบด้วย โรงสีข้าว
6. ประเภทกิจการที่ 6 ประกอบด้วย เลี้ยงหมู เลี้ยงกุ้ง และสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ
7. ประเภทกิจการที่ 7 ประกอบด้วย ประมงทะเล กิจการต่อเนื่องจากประมงทะเล

โรงงานปลาป่น

8. ประเภทกิจการที่ 8 ประกอบด้วย การใช้แรงงานเคลื่อนย้ายสินค้าในโกดังหรือที่เก็บสินค้า

9. ประเภทกิจการที่ 9 ประกอบด้วย ผู้รับใช้ในบ้าน

10. ประเภทกิจการพิเศษ (พ)

พ 1 ประกอบด้วย กิจการอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน 1-9 กรณีมีนายจ้าง

พ 2 ประกอบด้วย กิจการอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน 1-9 กรณีไม่มีนายจ้าง

การควบคุม

คนต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันจะถูกยกเลิกการผ่อนผันและส่งตัวออกนอกราชอาณาจักรในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เป็นโรคต้องห้ามตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

2. ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาล เว้นแต่ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

3. ภายหลังจากได้รับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวแล้ว ออกนอกพื้นที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายสำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร ต้องได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ยกเว้นการทำงานในกิจการประมงทะเล ให้เคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ เพื่อไปทำงานตามที่ได้รับอนุญาตยังท้องที่ที่มีท่าเรือทำการประมงทะเลได้

4. มีคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เพิกถอนใบอนุญาตทำงาน

5. ไม่มารายงานตัวตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

มติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2545

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2545

เห็นชอบมติคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นประธาน ดังนี้

1.1 ให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง พ.ศ.2544

1.2 ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และจัดให้มีการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทำงาน รวมทั้งจัดทำระบบทะเบียนประวัติของแรงงานต่างด้าวโดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการในรายละเอียด

1.3 ให้กระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ใช้อำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย ผ่อนผันให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับต่อไปอีก 1 ปี เฉพาะผู้ที่มารายงานตัวขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2544 ระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม 2544 จำนวน 568,249 คน

1.4 ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประกาศกำหนดค่าธรรมเนียม การตรวจสุขภาพและการประกันสุขภาพ การป้องกันรักษาและการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค การให้ความรู้ทางด้านการป้องกันรักษาของโรคติดต่อร้ายแรง การคุมกำเนิด การสำรวจตรวจสอบข้อมูลผู้ติดตามหรือคนในครอบครัว ของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

1.5 ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกประกาศและกฎกระทรวง เรื่องการกำหนดประเภทงาน อาชีพ และเงื่อนไขที่จะอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานได้ และกำหนดแบบหลักเกณฑ์ วิธีการขอรับใบอนุญาตทำงาน การกำหนดค่าธรรมเนียมการทำงานสำหรับคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติที่เคยได้รับอนุญาตไว้เมื่อปี 2544 และประสงค์จะทำงานต่อไป โดยผ่อนผันให้ทำงานได้ในตำแหน่งกรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานในประเภทกิจการต่าง ๆ โดยเสียค่าธรรมเนียมตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง

1.6 ให้กรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) รับผิดชอบดำเนินการกำกับ ดูแล ประสานงาน และพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ พิจารณาสับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน และการกำหนดวงเงินงบประมาณ สำหรับเรื่องนี้ให้ใช้วิธีการคิดคำนวณสำหรับข้าราชการพลเรือนและข้าราชการทุกประเภทในสังกัดฝ่ายบริหาร

มติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2546

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2546 อนุมัติตามมติคณะกรรมการกั่นกรอง เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 5 คือ อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวและทำงานต่อไปได้อีก ไม่เกิน 1 ปี สิ้นสุดในวันที่ 25 กันยายน 2547 จำนวน 409,339 คน และไม่ต่ออายุให้กรรมกรในโรงงานจำนวน 12,161 คน ที่ทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน บางส่วน ซึ่งสามารถหาคนไทยทำงานได้ กิจการ ปั่นน้ำมัน ชักอบริด ร้านเสริมสวย โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้า อุซ่มารถและรับซื้อของเก่า เนื่องจาก เห็นว่าเป็นกิจการที่มีลักษณะงานไม่สกปรก ไม่ยาก ไม่อันตรายมากนัก สามารถหาคนไทยเข้าทำงานแทนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองได้ โดยไม่กระทบต่อการดำเนินธุรกิจและในบาง กิจการ หากอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าวแล้ว อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้

มาตรการดำเนินการ

ก่อนผันให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับ อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็การชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและอนุญาตให้ทำงานได้ที่ได้มาขึ้น ทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2544 จำนวน 430,074 คน และกลุ่ม แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้มาขึ้นทะเบียนไว้แล้ว แต่ไม่ได้มาดำเนินการต่ออายุใบอนุญาต ทำงาน เมื่อครบกำหนด 6 เดือน ตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2544 จำนวน 138,175 คน ที่มีความ ประสงค์จะทำงานต่อไป มาดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตทำงาน โดยอนุญาตให้ทำงานได้ใน ตำแหน่งกรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานในประเภทกิจการต่าง ๆ 6 ประเภท คือ

1. กรรมกรทั่วไป
2. กรรมกรในกิจการประมง
3. ลูกจ้างที่ใช้แรงงานเป็นหลักในโรงงานหรือสถานประกอบกิจการหรือต้องใช้ทักษะที่ ไม่ซับซ้อน แต่ซ้ำ ๆ ตลอดเวลาในโรงงานหรือสถานประกอบกิจการ
4. ผู้รับใช้ในบ้าน
5. ลูกจ้างในฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์บก สัตว์น้ำ
6. ลูกจ้างในแปลงเพาะปลูกพืช

มติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2547

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 (กัลยานี คงวิระวัฒน์, 2547, หน้า 23-25) เห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ตามที่กระทรวงแรงงาน เสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงแรงงานไปปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวและ

แผนปฏิบัติการบริหารแรงงานต่างด้าว ให้เกิดการบูรณาการร่วมกันอย่างมีเอกภาพครอบคลุมการป้องกันและการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในมิติต่าง ๆ ทั้งระบบครบวงจรและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

กระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำความเห็นของคณะรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณาและกำหนดแนวทางการดำเนินการจัดระบบบริหารแรงงานต่างด้าว ดังนี้

ระยะหนึ่ง ผ่อนผันให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ขณะที่ยังมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง ดังนี้

1) การจัดทำทะเบียนราษฎรคนต่างด้าว เป็นการดำเนินการให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมารายงานตัว เพื่อจัดทำประวัติ พิมพ์ลายนิ้วมือ และออกเลขประจำตัวคนต่างด้าว ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขต และให้คนต่างด้าวมีสถานะเป็นผู้อยู่ระหว่างรอการส่งกลับเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลคนต่างด้าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันได้

2) การรับจดทะเบียนนายจ้าง เพื่อทราบจำนวนความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวที่แท้จริง โดยให้นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการแรงงานได้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต สำนักงานจัดหางานจังหวัด หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพ นายจ้างรายใดที่ไม่ได้มาจดทะเบียนในช่วงเวลาที่กำหนดจะจ้างแรงงานต่างด้าวไม่ได้

3) การตรวจสุขภาพ คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับ หากประสงค์จะขออนุญาตทำงานต้องได้รับการรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม(ใบรับรองแพทย์) ซึ่งรับรองว่า ไม่เป็นโรคตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

4) การอนุญาตให้คนต่างด้าวที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับทำงาน เพื่อให้คนต่างด้าวที่จัดทำทะเบียนราษฎรคนต่างด้าวไว้แล้ว มาขออนุญาตทำงานกับนายจ้างที่จดทะเบียนไว้ตามจำนวนที่ได้รับอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว (โควต้า) ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักจัดหางานกรุงเทพ

5) การป้องกันและสกัดกั้นการเข้ามาใหม่ ระหว่างการจัดทำทะเบียนราษฎรคนต่างด้าว มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าภาพดำเนินการป้องกันและสกัดกั้นการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวรายใหม่ โดยให้กำลังทหาร ตำรวจ และพลเรือนในพื้นที่ตั้งกำลังตามแนวชายแดน เพื่อสกัดกั้นและป้องกันการลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย

ระยะที่สอง ปรับเปลี่ยนสถานะให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เป็นผู้เข้าเมือง โดยถูกกฎหมาย ดำเนินการเพื่อให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่จัดทำทะเบียนราษฎรคนต่างด้าวไว้แล้ว ในระยะหนึ่ง ได้รับการรับรองสถานะให้เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย ดังนี้

1) เจรจากับประเทศคู่ภาคี (พม่า ลาว และกัมพูชา) เพื่อให้ดำเนินการจ้างแรงงานต่างด้าวตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ตามที่รัฐบาลไทยได้ทำข้อตกลงไว้

2) การปรับเปลี่ยนสถานะให้เป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา ดำเนินการพิสูจน์และรับรองสถานะคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ระหว่างการส่งกลับ โดยการออกหนังสือเดินทาง เว้นแต่ประเทศต้นทางไม่สามารถออกหนังสือเดินทางได้ ให้ใช้เอกสารรับรองบุคคลของประเทศต้นทางแทนหนังสือเดินทาง และกระทรวงการต่างประเทศหรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองออกวีซ่าให้อยู่ในราชอาณาจักร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำงานเป็นกรรมกร

3) การอนุญาตทำงานให้กับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ปรับเปลี่ยนสถานะเป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการปรับเปลี่ยนสถานะและได้รับวีซ่าเพื่อทำงานให้ขออนุญาตทำงานกับนายจ้างตามจำนวนที่ได้รับอนุญาต ให้จ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง(โควตา)

4) การเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างแรงงานต่างด้าว (Levy) เพื่อให้ นายจ้างซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้แรงงานต่างด้าวมีส่วนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเข้ามาใช้สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์ หรือมาเลเซีย จึงควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจากนายจ้าง

5) การอนุญาตให้เข้ามาทำงานแบบมาเข้า-เย็นกลับ ซึ่งถือเป็นการเดินทางเข้ามาทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมายเฉพาะบริเวณพื้นที่ชายแดน จึงเห็นควรให้กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเจรจาร่วมกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา เพื่อกำหนดเอกสารการเข้าเมือง และแนวทางการปฏิบัติร่วมกันต่อไป

6) การอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามฤดูกาล ซึ่งถือเป็นการเดินทางเข้ามาทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในภาคเกษตรกรรม เช่นสวนส้ม ไร่ อ้อย ฯ ล ฯ เห็นควรให้กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเจรจากับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา เพื่อกำหนดเอกสารการเข้าเมือง และแนวทางการปฏิบัติร่วมกันต่อไป

2. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2547 เห็นชอบเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยยึดหลักการว่า

2.1 แนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ มุ่งให้แรงงานต่างด้าวทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศไทย ทั้งที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเดิมอย่างถูกต้องตามกฎหมายและที่ลักลอบเข้ามาจดทะเบียนใหม่ให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามข้อเท็จจริงมากที่สุด

2.2 แรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนดังกล่าว ให้มีสถานะเป็นผู้อยู่ระหว่างรอส่งกลับเป็นระยะเวลา 1 ปี หากแรงงานต่างด้าวคนใดประสงค์จะกลับประเทศของตนก่อนครบกำหนดระยะเวลา 1 ปี ก็ให้กลับได้ทันที และเมื่อครบ 1 ปี แล้ว แรงงานต่างด้าวคนใดยังไม่ได้รับการจ้าง ก็ให้ส่งกลับทันที

2.3 ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ให้เรียกเก็บจากผู้ใช้แรงงานให้น้อยที่สุด โดยแรงงานต่างด้าวที่มีงานทำอยู่แล้ว ควรให้นายจ้างเป็นผู้รับภาระค่าจดทะเบียนดังกล่าว

2.4 การจดทะเบียนการจ้าง จะต้องกำหนดมาตรการการดำเนินการ ระเบียบ ข้อบังคับ และการควบคุมอย่างชัดเจน นายจ้างรายใดที่ประสงค์จะจ้างแรงงานต่างด้าว ต้องเป็นนายจ้างที่ได้จดทะเบียนไว้ตามจำนวนที่ได้รับอนุญาต(โควตา) เท่านั้น หากนายจ้างรายใดฝ่าฝืนต้องลงโทษอย่างเข้มงวดและจริงจัง

2.5 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบบูรณาการ นั้นให้ปรับปรุงกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสม และให้เริ่มดำเนินการเมื่อทุกหน่วยงานมีความพร้อมในทุก ๆ ด้านแล้ว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้รับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศไปพิจารณาด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนและรัดกุม เพื่อป้องกันไม่ให้มีแรงงานต่างด้าวทะลักเข้ามาในช่วงการเปิดให้จดทะเบียน โดยเน้นการลงโทษกับขบวนการนำพาและผู้ให้ที่พักพิงอย่างเข้มงวด เพราะการใช้มาตรการสกัดกั้น ป้องกัน ด้วยการตั้งกำลังตามแนวชายแดนอาจมีปัญหาในการปฏิบัติ เนื่องจากความยาวของพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านต่าง ๆ นั้น ให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับแผนการใช้จ่ายจากงบประมาณที่ได้รับในปี พ.ศ.2547 ไปดำเนินการก่อน ถ้าปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับแล้วไม่เพียงพอ ก็ขอให้พิจารณาใช้จากเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวของกรมการจัดหางาน ที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีรองรับตามความจำเป็น โดยประหยัดต่อไป ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ โดยให้ความเห็นของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมด้วย ดังนี้

2.5.1 การบริหารจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในขั้นตอนต่าง ๆ กระทรวงแรงงานและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณามาตรการหรือ

แนวทางปฏิบัติที่เข้มงวด รัดกุม และระมัดระวังมิให้มีการทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.5.2 การดำเนินงานในขั้นตอนใดที่เอกชนมีความพร้อมและสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อแบ่งเบาภาระของภาคราชการ

2.5.3 เพื่อให้แรงงานต่างด้าว นายจ้าง ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปได้รับทราบ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำการดำเนินการจัดทำระเบียบราษฎรคนต่างด้าวและทะเบียนนายจ้างเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และสัมฤทธิ์ผล กระทรวงแรงงานควรดำเนินการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

การจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา)

การจัดระบบมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดทำทะเบียนราษฎรสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา ทั้งนี้เพื่อให้ทราบจำนวนคนต่างด้าวดังกล่าวที่หลบหนีเข้าเมืองอยู่ในราชอาณาจักร

2. การจดทะเบียนนายจ้างและแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว คนต่างด้าวที่มาขึ้นทะเบียนไว้แล้ว เมื่อประสงค์จะทำงาน จะต้องทำงานกับนายจ้างที่ได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว นายจ้างที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวคือ เจ้าบ้านบุคคลทั่วไป เจ้าของสถานประกอบการ ที่มาขอแจ้งความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

3. การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว คนต่างด้าวที่ได้ขึ้นทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว มีความประสงค์จะทำงานกับนายจ้างที่ได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว จะต้องไปตรวจสุขภาพ ณ สถานพยาบาลที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ก่อนไปยื่นขออนุญาตทำงาน

4. การขออนุญาตทำงาน เมื่อผ่านการตรวจสุขภาพแล้ว นายจ้างที่ได้รับหนังสือแจ้งผลให้จ้างคนต่างด้าวหรือ ใบ โควตา หากคนต่างด้าวที่มีบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือแบบ ทร. 38/1 พร้อมทั้งผลการตรวจโรคและประกันสุขภาพ ไปยื่นขออนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดงานจังหวัด หรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพ

การจัดระบบแรงงานต่างด้าวครั้งนี้ จะเป็นการเปิดให้คนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทย มาขึ้นทะเบียนเป็นครั้งสุดท้าย เมื่อคนต่างด้าวเหล่านี้ได้รับบัตรประจำตัวคนต่างด้าวจากกรมการปกครองแล้ว จะมีสิทธิในการขออนุญาตทำงาน ฉะนั้นคนต่างด้าวที่อยู่ในราชอาณาจักรทุกคนต้องมาขึ้นทะเบียนรักษาสิทธิเอาไว้ หากไม่มาดำเนินการตามกำหนดนี้แล้ว จะ

ไม่มีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักร 1 ปี ขึ้นไป และไม่ม่สิทธิขออนุญาตทำงานต่อไป คนต่างด้าวที่มีบัตร และขออนุญาตทำงาน เมื่อครบ 1 ปี แล้ว จะต่อสัญญาจ้างงานในปีหน้าได้อีก

3. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2547 (กัลยานี คงวิวัฒณ์, 2547, หน้า 34-37) เห็นชอบการรับจดทะเบียนนายจ้างและคนต่างด้าวเพิ่มเติมใน 2 กรณี ดังนี้

3.1 กรณีนายจ้างพาคนต่างด้าวไปรายงานตัวจัดทำทะเบียนประวัติ ณ สำนักทะเบียน อำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แต่ไม่ได้จดทะเบียนนายจ้าง ให้ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ให้นายจ้างกรอกแบบคำร้องขอความเป็นธรรมเพื่อขอจดทะเบียนนายจ้าง ภายหลังจากวันที่ 1-31 กรกฎาคม 2547

3.1.2 ให้นายจ้างกรอกแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานคนต่างด้าวเพื่อขอรับการจัดสรรจำนวนการอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว (โควตา)

3.1.3 เจ้าหน้าที่รับแบบคำร้องขอความเป็นธรรมและแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว โดยลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับแบบพร้อมทั้งวันเดือนปีที่รับแบบ ลงในมุมบน ด้านขวาและมอบสำเนาแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวให้นายจ้างไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ

3.1.4 จัดแยกประเภทแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรจำนวนการอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว (โควตา) โดยพิจารณาการจัดสรรจำนวน ให้กับนายจ้างให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับจากวันที่นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว กำหนดให้แล้วเสร็จวันสุดท้ายภายในวันที่ 10 ตุลาคม 2547

3.1.5 บันทึกข้อมูลนายจ้าง และตำแหน่งงานว่างตามแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานลงในระบบคอมพิวเตอร์

3.1.6 รายงานผลการรับจดทะเบียนนายจ้างให้กรมการจัดหางานทราบตามแบบรายงานผลการขอความเป็นธรรม เพื่อขอจดทะเบียนนายจ้างและจดทะเบียนคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่กำหนด

3.2 กรณีนายจ้างและคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามมติคณะรัฐมนตรี ปี 2546 และใบอนุญาตทำงานจะหมดอายุในวันที่ 25 กันยายน 2547 ให้ดำเนินการดังนี้

3.2.1 กรณีขอจดทะเบียนนายจ้าง

ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่านายจ้างรายเดิมที่ได้จ้างแรงงานต่างด้าวในปี 2546 โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานดังนี้

3.2.1.1 ตรวจสอบจากฐานข้อมูลการต่ออายุใบอนุญาตทำงานปี 2546

3.2.1.2 ตรวจสอบจากใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวว่ามีรายชื่อของนายจ้างตรงกันกับนายจ้างที่มาขอจดทะเบียนนายจ้างหรือไม่

3.2.1.3 เมื่อตรวจสอบแล้วถูกต้อง ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 3.1.1-3.1.6

3.2.2 กรณีขอจดทะเบียนคนต่างด้าว

ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่าเป็นคนต่างด้าวรายเดิมที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในปี 2546 โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่อไปนี้

3.2.2.1 ตรวจสอบจากฐานข้อมูลการต่ออายุใบอนุญาตทำงานปี 2546

3.2.2.2 ตรวจสอบจากใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว (ตท. 14) ซึ่งจะหมดอายุในวันที่ 25 กันยายน 2547

3.2.2.3 ตรวจสอบจากต้นขั้วใบอนุญาตทำงาน (ตท. 16)

3.2.2.4 ตรวจสอบจากเอกสารที่ยื่นซึ่งเชื่อถือได้ว่าคนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้ทำงานในปี พ.ศ.2546 จริง เช่น ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น

3.2.2.5 คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในท้องถิ่นใด ต้องยื่นขอจดทะเบียนในท้องถิ่นนั้น เช่น ได้รับอนุญาตให้ทำงานในท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ต้องยื่นขอจดทะเบียนคนต่างด้าวที่กรุงเทพมหานคร จะไปยื่นขอจดทะเบียนในท้องถิ่นไม่ได้ มิฉะนั้นจะผิดเงื่อนไขตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การขออนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ลงวันที่ 12 กันยายน 2546

3.2.2.6 เมื่อตรวจสอบแล้วถูกต้อง ให้คนต่างด้าวยื่นคำร้องขอจดทะเบียนคนต่างด้าว สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา (ตท.1) โดยกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนพร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าของบ้านให้เรียบร้อย หากคนต่างด้าวมีรูปถ่าย ก็ให้ติดรูปถ่ายด้วย

3.2.3 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่

3.2.3.1 รับคำร้องขอจดทะเบียนคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา(ตท.1) เสนอจัดหางานจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักจัดหางานกรุงเทพ

3.2.3.2 จัดหางานจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักจัดหางานกรุงเทพ ลงนามในช่องเจ้าหน้าที่พร้อมประทับตราสำนักงาน ให้คาบเกี่ยวระหว่างส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ของแบบ ตท.1 และฉีกส่วนที่ 3 ของแบบ ตท.1 ให้คนต่างด้าวถือไว้เป็นหลักฐาน

3.2.3.3 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในวันที่ 25 กันยายน 2547 ให้สำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักจัดหางานกรุงเทพ รวบรวมแบบ ตท.1 ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ส่งให้สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อบันทึกข้อมูล ถ่ายรูป พิมพ์ลายนิ้วมือ และออกหลักฐานรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ทร.38/1) ให้คนต่างด้าวต่อไป

3.2.3.4 รายงานผลการรับจดทะเบียนคนต่างด้าวให้กรมการจัดหางาน
ทราบตามแบบรายงานผลการขอความเป็นธรรมเพื่อขอจดทะเบียนนายจ้างและจดทะเบียนคนต่าง-
ด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

มติคณะรัฐมนตรี ปี 2548

คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามมติการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปี 2548 ตามที่
กระทรวงแรงงานเสนอ แล้วมีมติเห็นชอบมติของคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้า
เมือง ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย) เป็นประธาน เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2548
ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และให้ดำเนินการต่อไป โดยให้ความเห็นของกระทรวงการ
ต่างประเทศและกระทรวงสาธารณสุขไปประกอบการดำเนินงานด้วย

1. การอนุญาตให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่จดทะเบียน
ราษฎรคนต่างด้าวและได้รับอนุญาตทำงานปี 2547 และผู้ติดตาม อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว
ระหว่างรอการส่งกลับและทำงานต่อไปได้อีก 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2549 โดยให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

1.1 กระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
พ.ศ.2522 ออกประกาศกระทรวงเพื่อขยายเวลาให้คนต่างด้าวกลุ่มนี้อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว
ระหว่างรอการส่งกลับต่อไปอีก 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2549 โดยยกเว้นการบังคับใช้มาตรา
54 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 แต่ให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองดำเนินการจัดทำ
บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 และ
กำหนดเงื่อนไขอนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ให้ครอบคลุมคนต่างด้าวติดตามนายจ้างด้วย

1.2 กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการกำหนดอัตราค่าตรวจสุขภาพและประกัน
สุขภาพโรคที่ให้อนุญาตให้คนต่างด้าวทำงาน และสถานพยาบาลที่จะตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าว

1.3 กระทรวงแรงงาน ออกประกาศให้นายจ้างที่ต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว มาจด
ทะเบียนนายจ้าง และแจ้งความต้องการภายในระยะเวลาที่กำหนด อนุญาตให้คนต่างด้าวหลบหนี
เข้าเมืองอยู่ระหว่างรอการส่งกลับทำงานได้

2. คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่จดทะเบียนไว้กับกรมการ
ปกครองแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสุขภาพและขอรับใบอนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30
มิถุนายน 2548 หากไม่ดำเนินการในวันที่ 30 มิถุนายน 2548 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้
เป็นไปตามคณะรัฐมนตรี ปี 2547 คือ จับกุมและดำเนินคดีที่นายจ้างและคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง
อย่างเคร่งครัด

3. การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบปี 2547 ในระยะที่ 2 เพื่อให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่จัดทำทะเบียนราษฎรคนต่างด้าวไว้แล้วใน ระยะที่ 1 ได้รับการรับรองสถานะให้เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและทำงานได้ตาม บันทึบความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน (MOU) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ ดำเนินการแล้วบางส่วน และจะต้องดำเนินการต่อไป ดังนี้

3.1 กระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ออกประกาศกระทรวงเพื่อยกเว้นการบังคับใช้มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้คนต่างด้าวสัญชาติลาวและกัมพูชา ที่ได้รับการรับรองสถานะแล้วใช้เอกสารรับรองสถานะที่ ออกให้โดยประเทศต้นทางแทนหนังสือเดินทาง เพื่อให้คนต่างด้าวที่ได้รับการรับรองสถานะ และ คนต่างด้าวรายใหม่ สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายทำงานกรรมกรได้ ซึ่ง การรับรองสถานะขณะนี้ได้ดำเนินการแล้วคือ ลาว และกัมพูชา ส่วนพม่าอยู่ระหว่างการเจรจา (ยศสันต์ ด้านเกษมสานต์, 2549, หน้า 58)

3.2 กระทรวงแรงงาน เสนอเพื่อขอแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและ วิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ เพื่อให้คนต่างด้าวที่ได้รับการรับรองสถานะและคนต่างด้าวรายใหม่ 3 สัญชาติที่เข้าเมืองถูกกฎหมายทำงานเป็นกรรมกรได้

3.3 ผู้ติดตามของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการรับรองสถานะ หากผู้ติดตาม ได้รับการรับรองสถานะแล้ว ให้ขอวีซ่าอยู่ในราชอาณาจักรได้เช่นเดียวกับคนต่างด้าวรายนั้น ส่วน คนต่างด้าวรายใหม่ให้เข้ามาเฉพาะตัวแรงงานต่างด้าวเท่านั้น

4. การอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในลักษณะมาเช่า – เย็นกลับ และการเข้ามา ทำงานตามฤดูกาลตามบริเวณชายแดน ซึ่งถือเป็นการเดินทางเข้ามาทำงาน โดยถูกกฎหมาย ประเทศ กัมพูชาและลาว เห็นชอบในหลักการที่จะดำเนินการร่วมกัน ขณะนี้ อยู่ระหว่างการเตรียมการเจรจา รายละเอียด เพื่อนำเข้าพิจารณาในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสในครั้งต่อไป ซึ่งประเทศ กัมพูชาและลาวจะเป็นเจ้าภาพ เมื่อมีการเจรจาในรายละเอียดแล้ว เห็นควรมอบหมายให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

4.1 กระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ออกประกาศกระทรวงเพื่อยกเว้นการบังคับใช้มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ใช้เอกสารอื่นแทนหนังสือเดินทาง และเข้ามา ทำงานเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายได้ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกของคนต่างด้าวที่เข้า มาทำงานในลักษณะเช่นนี้ ในการออกวีซ่าควรมอบให้หน่วยงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณชายแดนมีหน้าที่ออกวีซ่าได้

4.2 กระทรวงแรงงาน พิจารณากำหนดค่าธรรมเนียมการทำงานลักษณะนี้ให้เหมาะสมและมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานกรรมกรได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

4.3 การควบคุมคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะมาเช่า- เย็นกลับ หรือตามฤดูกาล บริเวณชายแดนให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลคนต่างด้าวให้กลับประเทศของตนเมื่อเสร็จสิ้นการจ้างงานตามลักษณะดังกล่าว

5. ให้กระทรวงแรงงานเป็นเจ้าภาพหลักในการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และให้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจับกุมดำเนินคดีคนต่างด้าวและนายจ้างที่ไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสกัดกั้นการเข้ามาใหม่ของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างเคร่งครัด

แม้ปัจจุบันประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้ามาทำงานจำนวนกว่าล้านคน และรัฐผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสามสัญชาติคือ พม่า ลาว และกัมพูชา มาจดทะเบียนขอใบอนุญาตทำงานได้ แต่ก็ยังเป็นเพียงมาตรการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเท่านั้น ซึ่งรัฐพยายามดำเนินการหลายรูปแบบที่จะปรับสถานะของแรงงานต่างด้าวเหล่านั้น จากสถานะที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมาเป็นสถานะที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและเป็นแรงงานที่มีสัญญาจ้างที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ รัฐบาลไทยได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชา รัฐบาลลาวและรัฐบาลพม่า ว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน ซึ่งจะช่วยให้แรงงานต่างด้าวรายใหม่ สามสัญชาตินี้ สามารถเข้ามาทำงานเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการในประเทศไทยได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย

1.4 กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน

1.4.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย และทำงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ หนึ่งคนขึ้นไป ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 โดยมีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้กำกับดูแลสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าวให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกับแรงงานไทย ไม่ว่าจะบุคคลต่างด้าวนี้จะเข้าเมืองโดยถูกต้องหรือผิดกฎหมาย ซึ่งกฎหมายคุ้มครองแรงงานนี้ จะคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ของแรงงานต่างด้าวในเรื่องต่าง ๆ เช่นเวลาทำงานปกติ เวลาพัก วันหยุด การทำงานล่วงเวลา การ

ทำงานวันหยุด วันลาป่วย ลากิจ ค่าตอบแทนในการทำงาน อัตราค่าจ้าง ค่าชดเชยกรณีถูกเลิกจ้าง เป็นต้น

1.4.2 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

กฎหมายนี้ใช้บังคับเมื่อ 2 สิงหาคม 2533 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ.2537 และ พ.ศ.2542 ซึ่งบัญญัติเพื่อเสริมสร้างหลักประกันให้แก่ลูกจ้างและบุคคลอื่นซึ่งประสบอันตราย เจ็บป่วย และทุพพลภาพ หรือตาย อันมิใช่เนื่องจากการทำงาน

กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนและการจัดสวัสดิการการทำงานของคนต่างด้าวไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น ตามหลักสากล บุคคลต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย จะต้องได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของประเทศไทย ซึ่งมีข้อสาระสำคัญดังนี้

1) เวลาทำงานตามปกติ ทุกประเภท กำหนดไว้ไม่เกิน 8 ชั่วโมง และไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เว้นแต่งานอันตรายกำหนดไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 45 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2) จัดให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 1 วัน ต่อสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่า 13 วัน ต่อปี และวันหยุดพักผ่อนประจำปี ไม่น้อยกว่า 6 วันทำงานต่อปี โดยวันหยุดตามประเพณีให้กำหนดจากวันหยุดราชการประจำปี วันหยุดทางศาสนา หรือขนบธรรมเนียมประเพณีแห่งท้องถิ่น ในกรณีลักษณะงานไม่อาจหยุดตามประเพณีได้ให้ตกลงกันหยุดในวันอื่นชดเชย หรือจ่ายค่าทำงานในวันหยุดแทน

3) ให้มีการลากิจ ลาเพื่อทำหมั้น ลาเพื่อทำคลอด และลาเพื่อรับราชการทหาร

4) กำหนดพักค่าน้ำหนักขั้นสูงให้ลูกจ้างยก แบก หาก เพื่อคุ้มครองทั้งลูกจ้างชาย หญิง และเด็ก เป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 127

5) ขยายการคุ้มครองแรงงานหญิง โดยห้ามใช้ลูกจ้างหญิงมีครรภ์ทำงานที่เป็นอันตรายต่อสภาวะตั้งครรภ์ ห้ามเลิกจ้างเพราะเหตุมีครรภ์

6) ขยายอายุขั้นต่ำ ของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กจาก อายุ 13 ปี เป็น อายุ 15 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และอนุสัญญาขององค์การระหว่างประเทศ

7) การจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง ต้องแจ้งต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 15 วัน จัดทำบันทึกสภาพการจ้างกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เก็บไว้ ณ สถานประกอบกิจการ และแจ้งการสิ้นสุดการจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 7 วัน เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของเด็ก ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองดูแลแรงงานเด็กผู้ด้อยโอกาส

8) จัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีเวลาพักไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน หลังจากทำงานมาแล้วไม่เกิน 4 ชั่วโมง และใน 4 ชั่วโมงนั้นมีเวลาพักตามที่นายจ้างกำหนดเพื่อให้เด็กได้มีการพักผ่อน

เปลี่ยนอิริยาบถ ขณะที่กำหนดเวลาพักลูกจ้างทั่วไปไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งจะจัดเวลาพักครั้งเดียวหลังจากทำงานมาแล้วไม่เกิน 5 ชั่วโมงก็ได้ หรือ จัดเป็นช่วง ๆ ก็ได้ โดยรวมเวลาพักทุกช่วงแล้วต้องไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงเพื่อสอดคล้องกับทางปฏิบัติ

9) ห้ามมิให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในเวลาวิกาล เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ห้ามทำงานล่วงเวลา ทำงานในวันหยุด และงานบางประเภทที่เป็นผลร้ายต่อเด็ก ขณะที่ลูกจ้างทั่วไปนายจ้างให้ทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุดได้ ถ้าลูกจ้างยินยอมโดยมีชั่วโมงทำงานไม่เกินกว่ากฎหมายกำหนด เว้นงานบางประเภทที่นายจ้างสั่งให้ลูกจ้างทำได้เท่าที่จำเป็น แต่ห้ามใช้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุดในงานที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง

10) การคุ้มครองค่าตอบแทนในการทำงานได้กำหนดประเภทของหนี้ที่นำมาหักค่าตอบแทนในการทำงานได้ และกำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินช่วยเหลือการดำรงชีพของลูกจ้างไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของค่าจ้างในกรณีนายจ้างหยุดกิจการชั่วคราว

11) ปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการค่าจ้างให้มีขอบข่ายที่กว้างขึ้นกว่าเดิม และปรับปรุงโครงสร้างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำโดยมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 2 ระดับ คือ

(ก) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างกำหนดเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

(ข) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างกำหนดให้ใช้เฉพาะกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือทุกประเภท หรือในท้องถิ่นที่ใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ ซึ่งมีอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน ถ้าไม่มีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่นใดให้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานเป็นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของท้องถิ่นนั้น

12) กำหนดให้มีคณะกรรมการสวัสดิการ ได้แก่คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานซึ่งเป็นองค์กรระดับชาติ เพื่อกำหนดนโยบายสวัสดิการระดับชาติ และให้มีคณะกรรมการสวัสดิการประจำสถานประกอบกิจการ เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือกับนายจ้างเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ และควบคุมดูแลการจัดสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้แก่ลูกจ้าง

13) กำหนดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัยระดับชาติเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานและให้มีองค์กรเอกชนให้บริการทางด้านวิชาการ และเทคนิคแก่สถานประกอบกิจการได้ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ

14) กำหนดห้ามนายจ้างสั่งพักงานเพื่อสอบสวนความผิดของลูกจ้าง เว้นแต่มีข้อบ่งชี้หรือข้อตกลงกำหนดให้มีการสั่งพักงานได้ แต่นายจ้างจะสั่งพักงานได้ไม่เกิน 7 วัน และต้องจ่ายเงินในช่วงพักงานตามอัตราที่กำหนดซึ่งไม่ต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของค่าจ้าง

15) กำหนดอัตราค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างเป็น 5 อัตรา คือทำงานครบ 120 วันแต่ไม่ครบ 1 ปี ได้ค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน ทำงานครบ 1 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปีได้ 90 วัน ทำงานครบ 3 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี ได้ 180 วัน ทำงานครบ 6 ปี แต่ไม่ครบ 10 ปี ได้ 240 วัน และทำงานครบ 10 ปีขึ้นไป ได้ 300 วัน เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นให้ไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้างที่ทำงานมานานซึ่งหาโอกาสที่จะหางานใหม่เป็นไปได้ยาก

16) กำหนดให้มีการจ่ายค่าชดเชยพิเศษนอกเหนือจากค่าชดเชยปกติ กรณีนายจ้างเลิกจ้าง เพราะปรับปรุงหน่วยงานกระบวนการผลิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยลูกจ้างต้องทำงานครบ 6 ปีขึ้นไปและจ่ายค่าชดเชยพิเศษปีละไม่น้อยกว่า 15 วัน รวมแล้วไม่เกิน 360 วัน

17) ให้การคุ้มครองลูกจ้างกรณีนายจ้างย้ายสถานที่ประกอบกิจการไปตั้งห้องที่อื่นมีผลกระทบสำคัญต่อการดำรงชีพตามปกติของลูกจ้างหรือครอบครัว โดยให้นายจ้างบอกกล่าวล่วงหน้าและให้ลูกจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างได้ ถ้าไม่ประสงค์จะย้ายตาม โดยมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษเป็นเงินช่วยเหลือ 50 เปอร์เซ็นต์ของค่าชดเชยปกติ

18) การจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง โดยให้นายจ้างที่ไม่ได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพส่งเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างเท่ากับจำนวนเงินสะสมที่หักจากค่าจ้างของลูกจ้างนำส่งเข้ากองทุน เพื่อจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อสิ้นสุดการจ้าง เจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนนี้เพื่อสร้างหลักประกันในการทำงาน ป้องกันมิให้มีการย้ายงานบ่อยครั้ง และเป็นการส่งเสริมระบบการออมทรัพย์ของลูกจ้าง

19) ห้ามเรียกเงินประกันจากลูกจ้าง เว้นแต่ลูกจ้างจะทำงานเกี่ยวกับเงินและทรัพย์สินเพื่อป้องกันมิให้นายจ้างแสวงหาประโยชน์จากลูกจ้างในทางมิชอบ

20) กำหนดให้บรรดาเงินตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานนี้ ที่นายจ้างค้างจ่ายลูกจ้างและเงินสะสม เงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างเป็นหนี้บุริมสิทธิลำดับเดียวกับภาษีอากร เพื่อคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างในการได้รับชำระหนี้ มิให้ถูกเจ้าหนี้ในลำดับอื่นขอรับไปหมด

21) การรับเหมาค่าแรง ให้เจ้าของสถานที่ประกอบกิจการและผู้รับเหมาค่าแรงต่างมีฐานะเป็นนายจ้างของลูกจ้างที่ผู้รับเหมาค่าแรงจัดหา

22) ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนายจ้าง ให้นายจ้างใหม่รับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ ที่นายจ้างเดิมเคยมีต่อลูกจ้างทุกประการ เพื่อเป็นการรับรองสิทธิของลูกจ้างมิให้ถูกลดลงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตัวนายจ้าง

23) กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 6 ว่าด้วยจ้างแรงงานด้วย เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือทางคดีแก่ลูกจ้างได้

24) กำหนดเงื่อนไขการบอกกล่าวล่วงหน้าเพื่อเลิกสัญญาที่ไม่มีกำหนดเวลา และถ้า นายจ้างเป็นฝ่ายบอกกล่าวล่วงหน้าจะต้องระบุเหตุผลในการบอกเลิกสัญญาด้วย ถ้าไม่ระบุไว้ นายจ้างจะยกเว้นขึ้นอ้างในภายหลังเพื่อไม่จ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างไม่ได้

25) กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างหญิงชายโดยเท่าเทียมกัน ในการจ้างงาน เว้นแต่ ลักษณะหรือสภาพของงานไม่อาจปฏิบัติเช่นนั้นได้ เพื่อสอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

26) ห้ามนายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินทางเพศ ต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงหรือเด็ก เพื่อเป็นการปราบปรามมิให้บุคคลดังกล่าวใช้อำนาจในทางมิชอบ โดยการกล่าวถ้อยคำหยาบคาย วิพากษ์วิจารณ์ทางเพศ ลวนลาม ซึ่งพฤติกรรมบางอย่างไม่ถึงขั้น อนาจาร แต่ไม่เหมาะสมที่จะปฏิบัติต่อลูกจ้างหญิงและเด็ก

27) ปรับปรุงบทลงโทษจากเดิมที่กำหนดอัตราโทษอัตราเดียวเป็นการกำหนดโทษตาม ความหนักเบาของความผิดที่ได้กระทำโดยมีอัตราโทษสูงสุด จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและโทษต่ำสุดไม่เกิน 5,000 บาท และให้อธิบดีกรมสวัสดิการและ คู้มครองแรงงาน และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวมีอำนาจ เปรียบเทียบการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคู้มครองแรงงานนี้ได้ตามที่เห็นสมควร

ตามกฎหมายคู้มครองแรงงานนี้ นอกจากจะระบุถึงการจ่ายค่าตอบแทนแล้ว ยังระบุถึง เรื่องสวัสดิการ ความปลอดภัย และชีวอนามัยด้วย เช่น ที่อยู่อาศัย รถรับส่ง เครื่องแบบพนักงาน อาหารและสถานที่รับประทานอาหาร การศึกษา การรักษาพยาบาล การให้คำปรึกษา การฝึกสอน และกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น

2. มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ

ผู้วิจัย มีความสนใจเลือกศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการคู้มครองแรงงานของประเทศในแถบ เอเชียด้วยกัน 3 ประเทศ คือ ประเทศไต้หวัน สิงคโปร์และมาเลเซีย เพราะประสบปัญหาลักษณะ คล้ายกัน

2.1 ประเทศไต้หวัน

จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไต้หวัน ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลน แรงงานอย่างมาก โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ และการขาดแคลนดังกล่าวจะมีมากในธุรกิจประเภท

วิศวกรรมโยธา และโรงงานผลิตต่าง ๆ ทำให้เกิดแรงกดดันทางภาคธุรกิจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการเพิ่มค่าแรงให้แรงงานท้องถิ่น และมีการกดดันรัฐบาลตนเองเพื่อให้ยอมรับแรงงานต่างประเทศ สาเหตุสำคัญที่ทำให้ขาดแคลนแรงงานในประเทศได้หวัน มี 3 ประการ (เชียรเทพสุนทรนนท์, 2549, หน้า 55) คือ 1.เกิดจากความเจริญเติบโตภาคอุตสาหกรรมของไต้หวัน และการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการทำงานในภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก 2.เกิดจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปของชาวไต้หวัน ทำให้งานที่ค่อนข้างเสี่ยงและใช้กำลังแรงกายมากกลายเป็นงานที่ไม่มีคนทำอีกต่อไป และ 3.เป็นผลมาจากการพัฒนาทางด้านสังคมเศรษฐกิจและแผนงานการวางแผนครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ ทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรไต้หวันลดลง เป็นเหตุให้ประชากรที่จะเป็นกำลังแรงงานลดลงไปด้วย

มาตรการทางกฎหมายของประเทศไต้หวัน มีดังนี้

2.1.1 กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานในการทำงาน (Labour Standard Law)

กฎหมายนี้มีความสำคัญ และเป็นหลักกฎหมายแรงงานในประเทศไต้หวัน ที่ได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับลูกจ้าง การทำสัญญาจ้าง ค่าล่วงเวลา ชั่วโมงการทำงาน การจ้างแรงงานหญิงและเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง สิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน การเลิกจ้าง การกำหนดชั่วโมงการทำงานที่ไม่เป็นธรรม การบังคับคนงาน รวมถึงการให้บำนาญเมื่อออกจากงาน

2.1.2 พระราชบัญญัติบริการจ้างงาน (The Employment and Service Act)

กฎหมายฉบับนี้ ถือเป็นแม่บทในการควบคุมแรงงานต่างด้าวในประเทศไต้หวัน กล่าวคือ คนงานต่างด้าวอาจได้รับการจ้างงานภายใต้เงื่อนไขที่ว่า จะต้องไม่เป็นการแย่งโอกาสการทำงานของแรงงานไต้หวัน หรือมีเงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และต่อความมั่นคงของประเทศไต้หวัน และกฎหมายนี้ได้กำหนดขั้นตอน เพื่อให้แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายอยู่เดิมกลายเป็นแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องกฎหมาย

จากกฎหมายของประเทศไต้หวันดังกล่าวนี้ ได้มีการแบ่งแรงงานต่างด้าวในประเทศไต้หวันออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงงานใช้ฝีมือ (ที่ไม่ใช่ช่างเทคนิค) และแรงงานที่เป็นผู้ชำนาญทางอาชีพ (งานเทคนิค) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับค่าจ้าง อัตราแรงงานต่างด้าวจะพึงได้รับค่าจ้างตามที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญาจ้างแรงงาน และต้องไม่ต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำของประเทศไต้หวัน นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างเต็มจำนวน แต่อาจหักภาษีและเงินเบี่ยประกันกองทุนประกันภัยแรงงาน และเบี่ยประกันสุขภาพแรงงาน ซึ่งแรงงานต่างด้าวมียหน้าที่ชำระตามกฎหมาย และกฎหมายยังกำหนดให้นายจ้างต้องให้ความคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ดังนี้

1) นายจ้างต้องจัดให้มีที่อยู่และจัดหาหนะสำหรับการเดินทางไปกลับในการทำงานให้
แรงงานต่างด้าว

2) เวลาทำงานปกติไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง สัปดาห์ละไม่เกิน 48 ชั่วโมง

3) แรงงานต่างด้าวชาย ทำงานล่วงเวลาไม่เกินวันละ 3 ชั่วโมง รวมกันแล้วไม่เกินเดือน
ละ 46 ชั่วโมง สำหรับแรงงานต่างด้าวหญิงไม่เกินวันละ 2 ชั่วโมงรวมกันแล้วไม่เกินเดือนละ 24
ชั่วโมง ค่าทำงานล่วงเวลา ชั่วโมงที่ 1 และ 2 ได้ 1/3 เท่าของค่าจ้างปกติ ชั่วโมงที่ 3 กับ 4 ได้ 2/3
เท่าของค่าจ้างปกติ

4) ค่าทำงานในวันหยุด 2 เท่าของค่าจ้างปกติ

5) วันหยุดประจำสัปดาห์ 1 วัน

6) วันหยุดตามประเพณี ตามที่ทางการท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด ปีละ 14 วัน โดยได้รับค่าจ้าง

7) วันหยุดพักผ่อนประจำปี อายุงาน 1-3 ปี ได้หยุด 7 วัน

8) วันลาป่วยปีละไม่เกิน 30 วัน โดยได้รับค่าจ้างครึ่งหนึ่งของค่าจ้างปกติ

9) วันลาจิปี่ละไม่เกิน 14 วัน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง

10) การลาต้องลาล่วงหน้า โดยแจ้งด้วยวาจาหรือด้วยหนังสือต่อนายจ้าง

หากได้รับอนุญาตจากทางการได้หวัน นายจ้างสามารถขยายเวลาทำงานล่วงเวลาได้ไม่
เกินวันละ 4 ชั่วโมง แต่ชั่วโมงทำงานล่วงเวลาของแรงงานต่างด้าวชายรวมกันแล้วไม่เกินเดือนละ
46 ชั่วโมง สำหรับแรงงานต่างด้าวหญิง ไม่เกินเดือนละ 32 ชั่วโมง

2.1.3 ระบบการอนุมัติแรงงานต่างด้าว

แรงงานต่างด้าวที่ต้องการทำงานในประเทศได้หวัน จะต้องขออนุมัติต่อรัฐบาล
ก่อนที่จะเข้าประเทศ และจะต้องได้รับการจ้างงานจากนายจ้างได้หวันเสียก่อน

ระยะเวลาการจ้างแรงงานต่างด้าว ไม่เกิน 2 ปี และอาจขยายเวลาได้อีก 1 ปี ถ้า
จำเป็น สิทธิการเปลี่ยนแปลงงานหรือนายจ้างแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือจะเปลี่ยนแปลงงานหรือ
นายจ้างไม่ได้ อัตราค่าจ้างแรงงานต่างด้าวจะได้รับค่าจ้างตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาจ้างงาน แต่
ทั้งนี้ จะต้องไม่ต่ำกว่าค่าจ้างของได้หวัน และประเภทงานที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือทำ
ได้แก่ คนทำงานบ้าน งานที่ทางการเห็นว่าจำเป็นสำหรับการฟื้นฟู และงานอื่น ๆ ที่ทางการเห็นว่า
จำเป็นเพราะคนงานได้หวันทำไม่ได้

รัฐบาลได้หวันได้มีการจัดตั้งกองทุนพิเศษขึ้นและนายจ้างที่ว่าจ้างคนงานใน 3 ประเภทนี้
จะต้องจ่ายเงินที่เรียกว่า Employment Stabilization Fee (ดิเรก บวรสกุลเจริญ, 2547, หน้า 63) เข้า
กองทุนเพื่อนำไปส่งเสริมการจ้างงานในประเทศ ถ้านายจ้างไม่นำเงินเข้ากองทุนอาจถูกเพิกถอน
ใบอนุญาตให้ว่าจ้างแรงงานต่างด้าว นายจ้างเป็นผู้รับผิดชอบค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายในการ

ควบคุมตัวของคนงานที่ถูกทางการส่งตัวกลับประเทศ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการทำพิธีศพให้กับคนงานที่เสียชีวิตระหว่างการทำงาน เงินที่เรียกว่า “Employment Stabilization Fee” ต้องเพียงพอจะครอบคลุมค่าใช้จ่ายข้างต้น ถ้านายจ้างเพิกเฉยไม่จ่ายหรือจ่ายไม่พอ แม้ได้รับการแจ้งให้ทราบอย่างเป็นทางการแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ฟ้องต่อศาลเพื่อบังคับให้นายจ้างชดใช้เงินดังกล่าว ส่วนการตรวจแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย กำหนดให้นายจ้างจัดทำทะเบียนรายชื่อแรงงานต่างด้าว เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ มีอำนาจที่จะส่งบุคคลใดพร้อมกับหนังสือรับรองความถูกต้องไปตรวจยังสถานที่ทำงานที่พบว่าแรงงานต่างด้าวทำงานอยู่ไม่ว่าเวลาใด ๆ และสามารถขอตรวจบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวได้ทุกเมื่อ รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนพิเศษขึ้นและนายจ้างที่ว่าจ้างคนงาน 3 ประเภทนี้ จะต้องจ่ายเงินที่เรียกว่า “Employment Stabilization Fee” เข้ากองทุนเพื่อนำไปส่งเสริมการจ้างงานในประเทศ ถ้านายจ้างไม่นำเงินเข้ากองทุนอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว

งานที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือทำ

งานที่รัฐบาลได้ห้วนอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือทำได้ มีดังนี้ (เชิรเทพ สุนทร-นนท, 2549, หน้า 60)

1) งานอุตสาหกรรม 3 D ได้แก่

- (1) Dirty (สกปรก)
- (2) Dangerous (อันตราย)
- (3) Difficult (ยากลำบาก)

โดยได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวมากถึง 35 เปอร์เซ็นต์ของแรงงานในท้องถิ่นทั้งหมด

2) งานบริษัทอุตสาหกรรมการผลิต ที่อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการส่งออก 3 พื้นที่ โดยได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวภายใต้สัญญา คือ 30 เปอร์เซ็นต์ของแรงงานในท้องถิ่น

3) งานที่เป็นโครงการลงทุนการผลิตขนาดใหญ่ และโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ที่เป็นการก่อสร้างโรงเรียน หรือ โรงพยาบาล โดยได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวถึงครึ่งหนึ่งของการจ้างแรงงานในท้องถิ่น

4) งานบริษัทใหญ่ ๆ ที่ดำเนินการในโครงการก่อสร้างใหญ่ ๆ ภาครัฐ

5) งานอุตสาหกรรมประมง

6) งานบริการในบ้านเรือนที่มีสมาชิกพิการหรือบกพร่องอย่างน้อย 1 คน

7) งานบริการในบ้านเรือน ที่ครอบครัวมีพ่อแม่ทำงานและบุตรอายุต่ำกว่า 12 ปี

8) งานบริการในสถาบันดูแลพักฟื้น

การจ่ายค่าชดเชย

นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ รวมทั้งแรงงานต่างด้าวและรัฐบาลจะต้องจ่ายค่าชดเชยชดเชยเข้ากองทุนประกันภัยแรงงานและประกันสุขภาพ ดังนี้

อัตราเบี้ยประกัน

(1) กองทุนประกันแรงงาน เท่ากับร้อยละ 6.5 ของค่าจ้างโดยนายจ้างจ่ายร้อยละ 70 รัฐบาลได้วันจ่ายร้อยละ 10 และแรงงานต่างด้าวจ่ายสมทบ ร้อยละ 20

(2) กองทุนประกันสุขภาพ เท่ากับร้อยละ 4.25 ของค่าจ้าง โดยนายจ้างจ่ายร้อยละ 60 รัฐบาลได้วันจ่ายร้อยละ 10 และแรงงานต่างด้าวจ่ายสมทบร้อยละ 30

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวต้องรับผิดชอบเอง

(1) ค่าลงทะเบียน NT\$ 30-200 ต่อการรักษา 1 ครั้ง

(2) ทุกครั้งที่เข้ารับการรักษาที่คลินิก (คนไข้นอก) ต้องจ่ายค่ารักษาเอง

(3) ถ้าต้องนอนพักในโรงพยาบาล (คนไข้ใน) ต้องจ่ายค่ารักษาตามประเภทของห้องพัก และจำนวนวันที่นอนพักรักษา

สิทธิและผลประโยชน์ที่จะได้จากกองทุนประกันภัยแรงงานและประกันสุขภาพฯ

1) เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาฟรี ยกเว้นค่าใช้จ่ายในส่วนที่แรงงานต่างด้าวต้องรับผิดชอบเอง

2) หากต้องสูญเสียอวัยวะจากการทำงาน จะได้เงินทดแทน โดยจำนวนเงินทดแทนที่จะได้รับเป็นไปตามการวินิจฉัยของแพทย์

3) หากเสียชีวิต จะได้รับเงินช่วยเหลือค่าทำศพ เท่ากับค่าจ้าง 5 เดือน และเงินทดแทน ดังนี้

3.1) กรณีเสียชีวิตนอกงาน จะได้รับเงินทดแทนตามอายุการเข้ากองทุน

3.2) เข้ากองทุนไม่ครบ 1 ปี ได้รับเงินทดแทนเท่ากับค่าจ้าง 10 เดือน

3.3) เข้ากองทุนเกิน 1 ปี แต่ไม่ครบ 2 ปี ได้รับเงินทดแทนเท่ากับค่าจ้าง 20 เดือน

3.4) เข้ากองทุนเกิน 2 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปี ได้รับเงินทดแทนเท่ากับค่าจ้าง 40 เดือน

บทลงโทษนายจ้างที่ฝ่าฝืน

นายจ้างที่ฝ่าฝืน โดยการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย จะต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน กักขัง และ/หรือปรับไม่เกิน NT\$ 90,000 ในกรณีที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวเพียงคนเดียว และจำคุกไม่เกิน 3 ปี กักขังและ/หรือปรับไม่เกิน NT\$ 300,000 ในกรณีที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวมากกว่า 1 คน ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศได้วัน โดยไม่ได้รับอนุญาต จะได้รับโทษปรับ NT\$ 3,000 ถึง NT\$ 30,000

2.2 ประเทศสิงคโปร์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศสิงคโปร์ ประกอบด้วยกฎหมาย 2 ฉบับหลัก ดังนี้

1. กฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง “Immigration Act” (Chapter 133) โดยมีกฎหมายรองรับที่เรียกว่า “Immigration Regulation” ทั้งนี้ในส่วนของ “Immigration Act” (Chapter 133) เป็นเรื่องการควบคุมการเดินทางเข้าออกประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าว กล่าวคือ ตามกฎหมายนี้ นอกจากที่ได้บัญญัติห้ามบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองของสิงคโปร์เข้าประเทศ หากไม่ได้ถือครองเอกสารการเข้าเมืองที่เรียกว่า “Entry permit” ที่กองตรวจคนเข้าเมืองได้ออกให้แล้ว ยังห้ามบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองของประเทศสิงคโปร์เข้าประเทศหากไม่ได้ใบอนุญาตทำงานที่เรียกว่า “Pass” ด้วย โดย “Pass” นี้ จะออกให้แก่คนต่างด้าวทุกคนที่ต้องการเข้ามาทำงานในสิงคโปร์ด้วย กฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศสิงคโปร์ที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้ายเมื่อปี 1998 มีเนื้อหาที่แก้ไขที่สำคัญคือ (สุภางค์ จันทวานิช, 2544, หน้า 74) การตรวจโรคคนต่างด้าวเข้าเมือง ผู้ที่ไม่ได้รับการตรวจโรคจะต้องถูกปรับ 2,000 เหรียญสิงคโปร์ และจำคุกไม่เกิน 6 เดือนและยกเลิกการอนุญาตเข้าประเทศ สำหรับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี (HIV) จะไม่พิจารณาเดินทางเข้าประเทศ นอกจากนี้ ยังได้มีการแก้กฎหมายเพื่อให้มีการบันทึก เก็บรักษาและดึงข้อมูลลายนิ้วมือของผู้เข้ามาทำงานในสิงคโปร์ไว้เป็นหลักฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้วย ระบบฐานข้อมูลที่เรียกดูได้จากกระทรวงกำลังคนจะมีเครือข่ายออนไลน์ไปยังทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมาย แรงงานต่างด้าวทุกคนต้องมีบัตรนี้ติดตัว และมีลายนิ้วมืออยู่ในบัตรประจำตัวด้วย

2. กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว “Employment of Foreign Workers Act” (Chapter 91A) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นในปี 1990 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม 1991 โดยเป็นกฎหมายที่ควบคุมนายจ้าง และการทำงานของคนต่างด้าวในระดับที่เรียกว่า คนงานต่างด้าว โดยเฉพาะเท่านั้น ซึ่ง กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ให้คำจำกัดความว่า หมายถึงบุคคลใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่พลเมืองของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งแสวงหาการทำงานกับนายจ้างหรือได้รับการเสนอจ้างงานจากนายจ้าง ด้วยเงินเดือนไม่เกิน 1,500 \$ หรือในอัตราอื่น ๆ ซึ่งรัฐมนตรี อาจกำหนดเป็นครั้งคราวและประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออก “Pass” ข้างต้น กล่าวได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว เป็นกฎหมายที่เป็นเครื่องมือเพิ่มเติมในการควบคุมการจ้างงานของคนงานต่างชาติในระดับกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือ โดยเฉพาะ โดยสาระสำคัญของการควบคุมนั้น เน้นนายจ้างและคนงานต่างด้าว

นับตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม 1999 เป็นต้นไป กระทรวงกำลังคน (Ministry of Manpower) ได้ออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวในรูปแบบใหม่ ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งใบอนุญาตทำงาน

และการเข้าเมืองในบัตรเดียวกัน (Immigration Disembarkation/Embarkation Card and Visit Pass) เพื่อให้สามารถควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวและการอยู่อาศัยในประเทศสิงคโปร์ของคนต่างด้าวตลอดจนความปลอดภัยได้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยในใบอนุญาตทำงานนั้นปรากฏทั้งภาพถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือของคณงานต่างด้าด้วย นอกจากนี้จะต้องเข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ยังต้องขอใบอนุญาตทำงาน (Employment Pass) โดยผู้ยื่นขอจะต้องมีวุฒิการศึกษาขั้นปริญญาตรี หรือได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่า 2,000 เหรียญสิงคโปร์ ไม่รวมค่าล่วงเวลา ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน หรือเงินพิเศษใด ๆ ที่บริษัทนายจ้างจ่ายให้ รวมทั้งยื่นเอกสารประกอบคำขอ อันได้แก่ แบบฟอร์ม ที่ต้องมีลายเซ็นตั้งบริษัทนายจ้างและลูกจ้าง สำเนาเอกสารการศึกษา ฯลฯ

กรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นนายจ้างสิงคโปร์ซึ่งต้องการนำแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานจะต้องติดต่อขอโควตานำเข้าแรงงานต่างชาติจากกรมแรงงานสิงคโปร์ เพื่อกรมแรงงานสิงคโปร์อนุมัติแล้ว นายจ้างจะติดต่อบริษัทจัดหางานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการนำเข้าแรงงานต่างด้าว ได้แก่ ยื่นเอกสารหลักฐานเพื่อทำ “Bond Guarantee” ที่กรมแรงงาน ตลอดจนติดต่อขอ “Work Permit” จากกรมแรงงาน ซึ่งกรมแรงงานจะพิจารณาออก ให้โดยทางกรรสิงคโปร์ได้กำหนดเงื่อนไขการนำเข้าแรงงานต่างด้าว ดังนี้

1. บริษัทนายจ้าง บริษัทนายจ้างสิงคโปร์ที่จะนำแรงงานต่างด้าวเข้าได้นั้น จะต้องมีการก่อสร้างที่ได้มีการเซ็นตัสัญญาจ้างแล้ว และมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์
2. แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าสิงคโปร์ จะเป็นแรงงานจาก เจ็ดประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บังคลาเทศ จีน อินเดีย ศรีลังกา และไทย สัดส่วนของโควตา (โควตานำเข้ามีอายุ 2 เดือน) นำเข้าจะเป็น 1 : 5 กล่าวคือ คณงานสิงคโปร์ 1 คน ต่อคณงานต่างด้าว 5 คน
3. การเสียภาษีให้แก่คณงานต่างด้าว นายจ้างสิงคโปร์จะต้องเสียภาษีต่างด้าวให้แก่คณงานต่างด้าวที่นำเข้า (ค่า Levy) ในอัตรา 440 เหรียญสิงคโปร์ ต่อเดือน ต่อ 1 คน สำหรับแรงงานไร้ฝีมือ และอัตรา 200 เหรียญสิงคโปร์ต่อเดือน ต่อ 1 คน สำหรับตำแหน่งช่าง

รัฐบาลสิงคโปร์ ไม่ต้องการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวที่ไร้ฝีมือมากเกินไป แต่ต้องหาที่จะพัฒนาประสิทธิภาพฝีมือแรงงานท้องถิ่น โดยเน้นการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อที่จะแข่งขันทางเศรษฐกิจในตลาดโลก การนำเข้าแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือจำนวนมากไปจะทำให้ผู้ประกอบการสิงคโปร์เคยชินกับการประกอบธุรกิจที่พึ่งพาแรงงาน และขาดความสนใจที่จะปรับตัวนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต อย่างไรก็ตามสิงคโปร์ก็ยังคงเผชิญกับปัญหาขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือในบางสาขา ได้แก่ แรงงานในสาขาก่อสร้าง และแรงงานในสาขาบริการประเภทแม่บ้านทำให้สิงคโปร์ต้องผ่อนผันให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเพื่อทำงานในสาขาที่ขาดแคลน โดยมีมาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าว ดังนี้ การดำเนินการต่อแรงงานผิดกฎหมาย ปัจจัยดึงดูดประการหนึ่งที่

แรงงานจากต่างประเทศสนใจเข้าไปทำงานในสิงคโปร์ คือ อัตราค่าจ้างสูงกว่าหลาย ๆ ประเทศ ในภูมิภาค แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์มีจำนวนไม่น้อย เนื่องจากนายมีความต้องการแรงงานจำนวนมาก ทำให้มีการจ้างแรงงานทั้งผิดกฎหมายและถูกกฎหมาย รัฐบาลสิงคโปร์ห้ามคนต่างด้าวทำงานและห้ามว่าจ้างคนต่างด้าวทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จึงเป็นลักษณะควบคุมตัวคนต่างด้าวและตัวนายจ้างท้องถิ่น กฎหมายสิงคโปร์มิได้ระบุงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ มีการแบ่งแยกระหว่าง แรงงานมีฝีมือ กับแรงงานไร้ฝีมือ โดยมีกฎหมายควบคุมแยกต่างหากออกไป มีการแบ่งแยกประเภทของแรงงานต่างด้าวออกเป็นระดับต่าง ๆ กัน (ชุมพร ปัจจุสานนท์, 2545, หน้า 171) แยกเป็น P Pass Q Pass และ R pass เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตให้กับคนต่างด้าวเป็นประเภทไป ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายคนเข้าเมืองกับกฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวมีลักษณะใกล้ชิดกัน ใช้ระบบ “Pre-arranged job” ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีสัญญาจ้างงานและต้องมี “Local Sponsor” ซึ่งหมายถึง บริษัทผู้ว่าจ้าง ตรวจหรือสารวัตรแรงงาน (Employment Inspector) มีสิทธิจับกุมผู้ต้องสงสัยว่าลักลอบเข้ามาทำงาน โดยไม่ต้องมีหมายจับ มีสิทธิเข้าตรวจค้นสถานประกอบการที่ต้องสงสัยว่าจ้างแรงงานต่างด้าว มีสิทธิขอคุ้บตรประจำตัวและบัตรอนุญาตทำงาน มีสิทธิถ่ายภาพสถานประกอบการและบุคคลที่ต้องสงสัย ผู้จัดขึ้นมีโทษจำคุกหรือปรับ

บทลงโทษ

แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองและยังอยู่ในประเทศสิงคโปร์โดยผิดกฎหมาย น้อยกว่า 90 วัน โดยได้รับโทษปรับ 16,000 เหรียญ หรือจำคุก 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองและยังอยู่ในประเทศสิงคโปร์โดยผิดกฎหมายเป็นเวลานานกว่า 90 วัน จะต้องได้รับโทษจำคุก 1-8 ปี หรือถูกเขียนด้วยหาวไฟฟ้าไม่ต่ำกว่า 12 ครั้ง สำหรับนายจ้างแรงงานต่างด้าวทำงานโดยผิดกฎหมายก็จะได้รับโทษปรับหรือจำคุก ซึ่งมากกว่าโทษที่แรงงานต่างด้าวจะได้รับ

2.3 ประเทศมาเลเซีย

กฎหมายที่เกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวของประเทศมาเลเซีย มีกฎหมายหลัก 4 ฉบับ ดังนี้

2.3.1 Immigration Act 1959/63

กฎหมายฉบับนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Law of Malaysia Act 155” เรียกย่อๆ ว่า Act 155 ซึ่งมีกฎหมายรองรับคือ “Immigration Regulation 1963” เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “Law of Malaysia Act 150” เรียกย่อๆ ว่า Act 150 กฎหมายนี้ควบคุมการเข้าเมืองของคนต่างด้าวรวมทั้งการออกใบอนุญาตเข้าเมืองแก่คนต่างด้าวที่ประสงค์เข้ามาทำงานในประเทศมาเลเซียได้แก่

“Employment Pass”, “Visit Pass” (Temporary Employment) และ Work Pass ซึ่งมีการปรับปรุงแก้ไขโดย “Immigration (Amendment) Act 1997”

2.3.2 Employment (Restriction) Act 1968

กฎหมายนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Law of Malaysia Act 353” หรือที่เรียกโดยย่อว่า Act 353 เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วประเทศมาเลเซีย มีกฎหมายระดับรองมารองรับเรียกว่า “Employment (Restriction) (Employment Permit) Regulation 1969” หรือที่เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า P.U.(A) 220A/1969 กฎหมายนี้ระบุการจำกัดการทำงานและการจ้างงานคนต่างด้าวในมาเลเซียโดยตรง และมีบทบัญญัติควบคุมเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต การใช้ใบอนุญาตการทำงาน และการทำงานของคนต่างด้าว

2.3.3 Employment Act 1955

กฎหมายฉบับนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Law of Malaysia Act 265” เรียกโดยย่อว่า Act 265 ซึ่งมี “Employment Regulation” รองรับหลายฉบับ กฎหมายนี้มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการจ้างงาน ลูกจ้างต่างด้าว โดยมีสาระควบคุมหน้าที่นายจ้างในการจ้างงานคนต่างด้าว และกฎหมายนี้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดย “Employment (Amendment) Act 1998” หรือที่เรียกอีกอย่างว่า “Law of Malaysia Act 1026”

2.3.4 Promotion of Investment Act 1986

เป็นกฎหมายที่ให้สถานะพิเศษแก่คนต่างด้าวในโครงการที่รัฐบาลมาเลเซียให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เป็นกฎหมายที่เน้นถึงการถ่ายโอนเทคโนโลยีความรู้จากคนต่างด้าว สู่คนงานท้องถิ่น โดยผ่านโครงการฝึกอบรมคนท้องถิ่นนายจ้างมาเลเซียที่ประสงค์จะนำคนงานต่างชาติเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จะต้องยื่นคำขออนุญาตต่อ กรมตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงภายใน (Immigration Department Ministry of Home Affairs) ซึ่งในการยื่นขออนุญาตนั้น นายจ้างจะต้องแสดงหลักฐานเกี่ยวกับโครงการที่จะนำคนงานต่างชาติเข้ามาทำงาน ตลอดจนชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องใช้คนงานต่างชาติแทนคนงานพื้นเมือง เจ้าหน้าที่กองตรวจคนเข้าเมืองจะเป็นผู้พิจารณาคัดทอนจำนวนคนงานต่างชาติให้เหลือเท่าที่จำเป็น ซึ่งโดยปกติแล้ว แต่ละครั้งจะอนุญาตให้นำเข้าได้ครั้งละไม่เกิน 20-30 คน หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว นายจ้างสามารถนำคนงานต่างชาติเข้าไปทำงานได้ ทางกรมมาเลเซียจะออกใบอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างชาติในกรณีดังต่อไปนี้

แรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำงานในลักษณะประเพณีดั้งเดิม แพร่กษิข (Traditional Practice) จะอนุญาตให้ทำงานในช่วงฤดูเพาะปลูก และเกี่ยวเกี่ยว โดยเข้ามาทำงานเฉพาะงานเกี่ยวเกี่ยวข้าวและในไร่อ้อย ในการพิจารณาอนุญาตให้นำแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงาน

ในลักษณะดังกล่าวนี้ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในเขตรัฐที่มีการเพาะปลูก อันได้แก่ รัฐประลิส เคนด้าห์ และกลันตัน จะเป็นผู้พิจารณา

แรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปทำงานในกิจการก่อสร้าง การพิจารณาอนุญาตให้คนงานต่างชาติเข้ามาทำงานในกิจการก่อสร้างที่เจ้าหน้าที่กองตรวจคนเข้าเมืองจะเป็นผู้พิจารณา จะให้เวลาพิจารณาประมาณ 4-6 สัปดาห์ และปกติในการอนุญาตทำงานจะมีอายุระหว่าง 3-4 เดือน อย่างมากที่สุดไม่เกิน 6 เดือน และโอกาสการต่ออายุใบอนุญาตทำงานมีน้อยมาก ส่วนใหญ่ จะเป็นการออกใบอนุญาตทำงานให้คนงานรายใหม่มากกว่าจะต่ออายุใบอนุญาตให้คนงานเดิม

แรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปทำงานด้านวิชาชีพ วิชาการ (Technical Post) ซึ่งจะเป็นคนงานที่มีทักษะและประสบการณ์ เพื่อเข้าไปทำงานในโครงการหนึ่งโครงการใด โดยเฉพาะในการพิจารณาอนุญาตจะมีคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณา และใบอนุญาตทำงานของคนงานกลุ่มนี้จะมีอายุมากกว่า 6 เดือน แต่จะไม่เกิน 1-2 ปี

มาเลเซีย เป็นประเทศที่มีประชากรวัยทำงานประมาณ 8 ล้านคน ทำให้ต้องพึ่งพาแรงงานต่างชาติ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะแรงงานกรรมกร งานภาคเกษตร และงานบริการ ที่คนมาเลเซียไม่นิยมทำ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นายจ้างภาคเศรษฐกิจทุกสาขาได้ยื่นขอโควตาการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทยและพม่า ขณะเดียวกันแรงงานจากต่างประเทศได้หลั่งไหลเข้าไปทำงานในมาเลเซียเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เข้าไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย แรงงานต่างชาติผิดกฎหมายได้เข้าไปทำงานและก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่นปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ศาสนา ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการแย่งงานชาวมาเลเซียทำ รัฐบาลมาเลเซียจึงได้มีมาตรการดังนี้

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในปัจจุบันกระทำโดยคณะกรรมการในคณะรัฐมนตรี เรียกว่า “Cabinet Committee on Foreign Workers” มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2000 คณะกรรมการได้มีมติอนุญาตให้แรงงานต่างชาติทำงานได้ทุกอาชีพ ยกเว้น 138 อาชีพสงวน ทั้งนี้เนื่องจากมีความต้องการว่าจ้างแรงงานต่างด้าวมกในกิจการก่อสร้าง อุตสาหกรรมในโรงงานและงานเกษตร นอกจากนี้คณะกรรมการยังผ่อนผันให้ขยายเวลาจ้างแรงงานต่างด้าวเพิ่มได้อีก 1 ปี จากที่จ้างมา 7 ปี แล้ว (สุภางค์ จันทวานิช, 2544, หน้า 74)

การดำเนินมาตรการต่อแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย รัฐบาลมาเลเซียได้วางมาตรการขั้นเด็ดขาดแก่แรงงานผิดกฎหมาย โดยไม่ยอมผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายมาจดทะเบียนและรับใบอนุญาตทำงานในบางสาขาอาชีพได้ต่อไป รวมทั้งได้สร้างสถานกักกันผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายที่รอการเนรเทศ โดยใช้งบประมาณถึง 100 ล้านบาท

ประเทศมาเลเซีย มีลักษณะการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวมีลักษณะปิด งานใดที่อนุญาตให้ทำได้จะระบุไว้ในนโยบายที่ประกาศเป็นคราว ๆ และไม่ปรากฏงานที่อนุญาตในรูปของกฎหมาย มีการแยก แรงงานมีฝีมือ (Skilled Labour) และแรงงานไร้ฝีมือ (Un-skilled Labour) งานที่เป็น แรงงานไร้ฝีมือ นั้นคนต่างด้าวทำได้ ยกเว้นงาน 5 ประเภท คือ ภาคการเพาะปลูก ภาคการก่อสร้าง ภาคอุตสาหกรรมการผลิต ภาคการบริการ โดยเปิดเฉพาะในส่วนของคนดูแลปั๊ม งานทำความสะอาด งานในภัตตาคาร งานบ้าน ส่วนงานที่เป็น แรงงานมีฝีมือ ขึ้นอยู่กับนโยบาย กฎหมาย มาเลเซียมีบทบัญญัติควบคุมนายจ้างอย่างชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายคนเข้าเมืองกับกฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวมีลักษณะใกล้ชิดกัน

บทกำหนดโทษของมาเลเซีย

1. การจ้างคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตเข้าเมืองปรับไม่น้อยกว่า 10,000 ริงกิต แต่ไม่เกิน 50,000 ริงกิต
2. บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมนำพาแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย ปรับไม่น้อยกว่า 10,000 ริงกิต แต่ไม่เกิน 50,000 ริงกิต จำคุกไม่น้อยกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 100,000 ริงกิต
3. บุคคลให้ที่พักพิงอาศัยหลบซ่อนตัวแก่คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวออกนอกประเทศ และชดเชยรายจ่ายต่อรัฐบาลในการกักกันคนต่างด้าวระหว่างการส่งกลับ